yk
Robotniczy

na rok

1908

Kieszonkowy

Kalendarzyk robotniczy

na rok 1908.

P·P·S·D·

Rocznik II. Cena 70 hal.

Kraków 1907.
Nakładem Administracyi „Naprzodu“ i „Prawa Ludu“ w Krakowie, „Głosu“ we Lwowie i „Robotnika Śląskiego“ w Cieszynie. Redagował i wydał Zygmunt Klemensiewicz.
Druk Władysława Teodorczuka.

Krew naszą długo leją katy,
Wciąż płyną ludu gorzkie łzy,
Nadejdzie jednak dzień zapłaty,
Sędziami będziem wtedy my!
Sędziami będziem wtedy my!
Dalej więc, dalej więc, wznieśmy śpiew,
Nasz sztandar płynie po nad trony.
Niesie on zemsty grom, ludu gniew,
Przyszłości rzucając siew,
A kolor jego jest czerwony,
Bo na nim robotników krew!
Bo na nim robotników krew!

Choć stare łotry, nocy dzieci,
Nawiązać chcą starganą nić,
Co złe, to w gruzy się rozleci,
Co dobre, wiecznie będzie żyć!
Co dobre, wiecznie będzie żyć!
Dalej więc, dalej więc i t. d.

Porządek stary już się wali,
Żywotem dla nas jego zgon,
Będziemy wspólnie pracowali,
I wspólnym będzie pracy plon!
I wspólnym będzie pracy plon!
Dalej więc, dalej więc i t. d.

Hej... razem bracia do szeregu!
Z jednaką myślą, z dłonią w dłoń!
Któż zdoła wstrzymać strumień w biegu?
Czyż jest na świecie taka broń?
Czyż jest na świecie taka broń?
Dalej więc, dalej więc i t. d.

Precz z tyranami, precz z zdziercami!,..
Niech zginie stary, podły świat!
My nowe życie stworzym sami
I nowy zaprowadzim ład!
I nowy zaprowadzim ład!
Dalej więc, dalej więc i t. d.

Lwów, 1881. *Bolesław Czerwieński.*

Interpelacya posła Daszyńskiego.

JANUARIUS STYCZEŃ JÄNNER

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	Ś	**Nowy Rok** Miecz.	**Nowy Rok**	19	Wonyfatya
2	C	Makarego Op.	Abla, Seta	20	Ihnatyja
3	P	Daniela i Gen.	Enocha, Daniel.	21	Julyanny M.
4	S	Eugeniusza B.	Metusalema	22	Anastazyi M.
5	**N**	**F. 1 po N. R.** Telesf	**n. N.** Szymona	23	**N. 4 Adw.** 10 M.
6	**P**	**Trzech Króli**	**Trzech Króli**	24	(Wig. do Rożd.)
7	W	Juliana i Luc.	Melchiora	25	**Rożd. Chrysta**
8	Ś	Seweryna Op.	Baltazara	26	**Sobor Pr. Bohor.**
9	C	Marcyanny P.	Kaspra	27	**Stefana Mucz.**
10	P	Wilhelma i Ag.	Pawła P.	28	2000 Mucz.
11	S	Higiniusza	Erharda	29	13000 ubit. Mład.
12	**N**	**F. 1 po 3 Kr.**	**1 po E.** Reinhol.	30	**N. Pr. Boh.** Anys.
13	P	Hilarego B.	Hilarego	31	Mełanyi
14	W	Feliksa M.	Feliksa	1	**Henwar 1908**
15	Ś	Pawła P. i Mara	Habakuka	2	Sylwestra
16	C	Marcelego I. Pap	Marcelego	3	Małachyja Pr.
17	P	Antoniego Pust.	Antoniego	4	Sobor 70 Apost.
18	S	Pryski Panny	Pryski	5	(Wig. do Bohoj.)
19	**N**	**F. 2 po 3 Kr.**	**2 po E.** Ferd.	6	**Bohojawl. Hosp.**
20	P	Fabiana i Seb.	Fabiana	7	Sobor ś. Joana
21	W	Agnieszki P.	Agnieszki	8	Hryhorya pr.
22	Ś	Wincentego M.	Wincentego	9	Połyjewkta
23	C	Zaślubiny NMP.	Emerencyi	10	Hryhorya Jep,
24	P	Tymoteusza B.	Tymoteusza	11	Fteodozya pr.
25	S	Nawr. św. Pawła	Nawr. św. Paw.	12	Tatiany M.
26	**N**	**F. 3 po 3 Kr.**	**3 po E.** Polikar.	13	**N. 1. po B.** Ermyła
27	P	Jana Chryzost.	Jana Chr.	14	S. S. Otec w S.
28	W	Karola W. i Wal.	Karola	15	Pawła Ftew.
29	Ś	Franciszka Sal.	Samuela	16	Petra Weryhy
30	C	Hiacynty i M.	Adelgundy	17	Antonya Weł.
31	P	Ludwiki i Alb.	Baleryusza	18	Aftanazya pr.

FEBRUARIUS LUTY FEBRUAR

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	S	Ignacego B.	Brygidy	19	Makarya
2	**N**	**NMP. Gromnicz.**	**4 po E.** Mar. R.	20	**N. 2 po B.**
3	P	Błażeja B.	Błażeja	21	Maksyma Jep.
4	W	Weroniki	Weroniki	22	Tymofteja Ap.
5	Ś	Agaty Panny	Agaty	23	Kłymentia M.
6	C	Doroty Panny	Doroty	24	Xenyi prep.
7	P	Romualda	Ryszarda	25	Hryhorya Ap.
8	S	Jana z Malty	Salomona	26	Ksenofonta
9	**N**	**F. 5 po 3 Kr.**	**5 po E.** Apolon.	27	**N. 3 po B.**
10	P	Scholastyki P.	Renaty	28	Jefraima
11	W	Seweryna i Łuc.	Eufrozyny	29	Ihnatyja Mucz.
12	Ś	Modesta i Eul.	Seweryna	30	**Trech Swiatyteli**
13	C	Juliana i Katarz.	Benigna	31	Kyra i Joan.
14	P	Walentego B.	Walentego	1	**Fewral.** Tryfona
15	S	Faustyna M.	Formozusa	2	**Strytenje Hosp.**
16	**N**	**F. 6 po 3 Kr.**	**S.** Julianny	3	**N. 4 po B.**
17	P	Aleksego i Sab.	Konstancyi	4	Izydora
18	W	Konstancyi i S.	Konkordyi	5	Ahaftyi Mucz.
19	Ś	Konrada i M.	Zuzanny	6	Wukoła
20	C	Leona i Zenob.	Eucheryusa	7	Parftenija
21	P	Eleonory Król.	Eleonory	8	Fteodora M,
22	S	Katedry ś.Piotra	Wst. św. Paw.	9	Nykyfora
23	**N**	**F. 7 po Kr. Mięs.**	Reinharda	10	**N. Triod.** Charł.
24	P	Ebeharda wyzn.	Macieja	11	Własija Mucz.
25	W	Macieja Ap.	Mateusza	12	Mełetya Arch.
26	Ś	Wiktora z Ar.	Wiktora	13	Martyniana
27	C	Aleksandra B.	Nestora	14	Auxentija
28	P	Anastazyi	Hektora	15	Onysyma
29	S	Romana	Justyana	16	Pamfyja

MARTIUS **MARZEC** MÄRZ

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	**N**	**F. Zapust.** Alb. B.	**S.** Albina	17	**N. Miasop.**
2	P	Heleny ces.	Luizy	18	Lwa pap.
3	W	Kunegundy K.	Kunegundy	19	Archyppa
4	Ś	(Popielec) † K.	Andryana	20	Lwa jepisk.
5	C	Fryderyka Op.	Fryderyka	21	Tymofteja
6	P	Kolety Panny	Eberharda	22	SS. Mucz. w E.
7	S	Tomasza	Felicyty	23	Połykarpa
8	**N**	**F. 1 Wstęp.** J. B.	**1 I.** Filomeny	24	**N. Syrop.**
9	P	Franciszki P.	Prudencyi	25	Tarasia Arch.
10	W	40 Męczenik. †	Henryety	26	Poryfyrya
11	Ś	(Such.) Konst.	Rozyny	27	Prokopia
12	C	Grzegorza W.	Grzegorza	28	Wasyłya
13	P	(Such.) Kryst.	Ernesta	29	Kasyana Sergia
14	S	(Such.) Matyldy	Zachariasza	1	**Mart.** Ewdokii
15	**N**	**F. 2 Sucha** Klem.	**2 R.** Izabeli	2	**N. 1 Post.**
16	P	Hilarego B. M.	Cyriaka	3	Ewtropia
17	W	Gertrudy P.	Gertrudy	4	Harasyma pr.
18	Ś	Edwarda Kr.	Aleksandra	5	Konona Mucz.
19	C	Józefa Oblub.	Józefa	6	42 Mucz. S.
20	P	Eufemii i T. †	Huberta	7	Wasyłya
21	S	Benedykta Op.	Benedykta	8	Fteofyłakta
22	**N**	**F. 3 Głucha.** Kat.	**3 O.** Kazimierza	9	**N. 2. Post.**
23	**P**	Wiktora M.	Eberharda	10	Kondrata M.
24	W	(Wig,) Gabr. Ar.	Gabryela	11	Sofronya
25	Ś	**Zwiast. NMP.**	**Zwiast. NMP.**	12	Fteofana prep.
26	C	Teodora i D.	Emanuela	13	Nykyfora
27	P	Jana pust. i L.	Ruperta	14	Wenedykta
28	S	Sykstusa Pap.	Gideona	15	Ahapia Mucz.
29	**N**	**F. 4 Śrdp.** Eust.	**4 L.** Eustach.	16	**N. 3 Post.**
30	P	Kwiryna Męcz.	Gwidona	17	Aleksa p.
31	W	Balbiny Panny	Filipiny	18	Kiryła Arch.

APRILIS KWIECIEŃ APRIL

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie		Grecko-katol.
1	Ś	Hugona	Teodora	19	Chrysanfta
2	C	Franciszka z P.	Teodosia	20	Prep. Otec.
3	P	Ryszarda B.	Chrystyana	21	Jakowa
4	S	Izydora	Ambrożego	22	Wasyłyia
5	**N**	**F. 5 Czarna**	**5 J.** Maksyma	23	**N. 4** Nykona pr.
6	P	Celestyna Pap.	Sykstusa	24	Zacharya prep.
7	W	Hermana	Celestyna	25	**Błah. P. Bohor.**
8	Ś	Dyoniz. i Am.	Heilmana	26	Sobor Hawryiła
9	C	Maryi Egip.	Bogusława	27	Matron Set.
10	P	7 boleści NMP.	Ezechiela	28	Ilaryona pr.
11	S	Leona Wielk.	Hermana	29	Marka i Kir.
12	**N**	**F. 6. Kwiet.** Jul.	**6 P.** Juliusza	30	**N. 5** Joana Ł.
13	P	Justyna Męcz.	Justiana	31	Ipatya
14	W	Waleryana	Tyberyusza	1	**Apriłły.** Maryi
15	Ś	Ludwiny i Kas.	Obadiasa	2	Tyta prep.
16	C	Wieczerza P.	Wieczerza P.	3	Nykyty pr.
17	P	Wielki Piątek	W. Piątek	4	Josyfa prep.
18	S	Wielka Sobota	Floryana W. S.	5	Fteoduła Mucz.
19	**N**	**F. Wielkanoc**	**Wielkanoc**	6	**N. 6** Jewtychia
20	P	**Poniedz. Wiel.**	**P. Wielkan.**	7	Hrehorya Meł.
21	W	Anzelma B.	Adolfa	8	Irydiona ap.
22	Ś	Sotera Pap. i K.	Lotara	9	Jewpsychia jep.
23	C	Wojciecha B.	Jerzego	10	Terentya
24	P	Fidelisa Egber.	Alberta	11	**Piatok wełyki**
25	S	Marka Ewang.	Marka Ew.	12	Wasyłyja pr.
26	**N**	**F. 1 po W.** Marc.	**1 Qu.** Raimara	13	**Woskr. Hosp.**
27	P	Anastazego	Anastazego	14	**Poned. Woskr.**
28	W	Witalisa M.	Teresy	15	**Wtor. Woskr.**
29	Ś	Piotra M. i Hug.	Sybili	16	Ahapii Mucz.
30	C	Katarzyny i S.	Jozuego	17	Symeona prep.

MAIUS **MAJ** MAJ

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie		Grecko-katol.
1	P	Filipa i Jakóba	Filipa i Jakóba	18	Joana prep.
2	S	Zygmunta M.	Zygmunta	19	Joana wel.
3	**N**	**F. 2 po W.**	**2 M. D.** Znal. ś. K.	20	**N. 1 po Wos.**
4	P	Floryana M.	Floryana	21	Januarya M.
5	W	Piusa V. P.	Gotarda	22	Fteodora Sek.
6	Ś	Jana w Oleju	Dytrycha	23	Hrehorya Mucz.
7	C	Domiceli Panny	Gotryda	24	Sawy Mucz.
8	P	**Stanisława B.**	Stanisława	25	Marka Jep.
9	S	Grzegorza Naz.	Hioba	26	Wasyłyja Mucz.
10	**N**	**F. 3 po W.**	**3. Jub.** Gord.	27	**N. 2 po Wos.**
11	P	Beatryksy P.	Mamerta	28	Jasona ap.
12	W	Nereusza, Pank.	Pankracego	29	Dewiat mucz.
13	Ś	Serwacego	Serwacego	30	Jakowa ap.
14	C	Bonifacego	Chrystiana	1	**Maj.** Jeremy
15	P	Zofii i 3 Córek	Zofii	2	Aftanazya M.
16	S	Jana Nepomuc.	Honorata	3	Tymofteja M.
17	**N**	**F. 4 po W.**	**4 K.** Jobsta	4	**N. 3 po Wos.**
18	P	Feliksa kapuc.	Liboryusza	5	Iryny mucz.
19	W	Piotra Celest.	Sary	6	Jowa Prawedn.
20	Ś	Bernardyna S.	Franciszka	7	Wosp. cz. Kresta
21	C	Heleny Kr.	Prudensa	8	Joana Boh.
22	P	Julii P. i Faust.	Heleny	9	Pren. M. Nykoły
23	S	Dezyderyusza	Dezyderyusza	10	Symeona ap.
24	**N**	**F. 5 po W.**	**5 Rogate** Estery	11	**N. 4 po Wos.**
25	P	† Grzeg. VII.	Urbana	12	Jepyfanya Jep.
26	W	† Filipa Ner.	Edwarda	13	Hłykeryi
27	Ś	† Jana Pap.	Bedy	14	Izydora mucz.
28	C	**Wniebowstąp. P.**	**Wniebowst. P.**	15	Pachomyja weł.
29	P	Maksyma i T.	Maksymiliana	16	Fteodora Ośw.
30	S	Feliksa i Ferd.	Wiganda	17	Adronika
31	**N**	**F. 6 po W.**	**6 Ex.** Petroneli	18	**N. 5 po Wos.**

JUNIUS **CZERWIEC** JUNI

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie		Grecko-katol.
1	P	Nikodema Męcz.	Nikomeda	19	Patrykija
2	W	Eugen. i Eraz.	Markarda	20	Ftatatea M.
3	Ś	Klotyldy M.	Erazma	21	Konstantyna
4	C	Kwiryna	Ulrika	22	**Woznes Hosp.**
5	P	Bonifacego	Bonifacego	23	Mychaiła
6	S	Norberta B.	Benigna †	24	Symeona pr.
7	**N**	**Zielone Święta**	**Zielone Sw.**	25	**N. 6 po Wos.**
8	P	**Pon. Ziel. Swiąt**	**Pon. Ziel. Św.**	26	Karpa ap.
9	W	Felicyana i Pel.	Barnima	27	Fteraponta
10	Ś	(Such.) Małgorz.	Onufrego	28	Mykity
11	C	Barnaby Ap.	Barnaby	29	Fteodosyi
12	P	(Such.) Onufr. w.	Klaudyny	30	Izakyja
13	S	(Such.) Anton.	Tobiasza	31	Jermyja ap.
14	**N**	**F. 1 po Św.**	Modesta	1	**Junyl. Sosz. ś. D.**
15	P	Wita i Modesta	Wita	2	**Poned. Sosz.**
16	W	Justyny i Ben.	Justyny	3	Łukityna
17	Ś	Adolfa B.	Wolkmara	4	Mytrofana
18	C	**Boże Ciało**	Pauliny	5	Dorofteja
19	P	Gerwaz. i Prot.	Gerwazego	6	Hyłariona
20	S	Florentyny	Rafaela	7	Fteodota jep.
21	**N**	**F. 2 po Św.**	**1 po Tr.** Jakob.	8	**N. 1 po S.**
22	P	Paulina B.	Achacyusza	9	Kiryła Arch.
23	W	Wandy i Agryp.	Bazylego	10	Tymoftea jep.
24	Ś	Jana Chrzciciela	Jana Chrzcic.	11	Warfotomea
25	C	Wilhel. i Łucyi	Elegiusza	12	Onury prep.
26	P	(Urocz. Serca J.	Jeremiasza	13	Akiłyny
27	S	Władysława Kr.	Florencyusza	14	Ełysija
28	**N**	**F. 3 po Św.**	**2 po Tr.** Leona p.	15	**N. 2 po S.**
29	P	**Piotra i Pawła**	**Piotra i Pawła**	16	Tychona
30	W	Emilii i Lucyny	Pauliny	17	Manniła mucz.

JULIUS **LIPIEC** JULI

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	Ś	Teobalda Op.	Teobalda	18	Łeontyja
2	C	(Nawiedz. NMP.)	Naw. NMP.	19	Judy Ap.
3	P	Alfreda i Anat.	Korneliusza	20	Meftodya
4	S	Józefa Kalasant.	Ulricha	21	Jułyana M.
5	**N**	**F. 4 po Św. Fil.**	**3 po Tr.** Ansel.	22	**N. 3 po Św.**
6	P	Izajasza Pr.	Jezejasza	23	Ahrypyny
7	W	Cyryla i Metod.	Demetriusza	24	**Rożd. św. Joana**
8	Ś	Elżbiety kr. wd.	Kiliana	25	Fewronyi
9	C	Weroniki i M.	Cyryla	26	Dawyda Ftes.
10	P	Amalii Panny	Siedmiu Braci	27	Samsona
11	S	Pelagii M.	Piusa	28	Kyra i Joana †
12	**N**	**F. 5 po Św.**	**4 po Tr.** Henr.	29	**Petra i Pawła**
13	P	Małgorzaty P.	Małgorzaty	30	Sob. SS. 12 ap.
14	W	Bonawentury	Bonawentur.	1	**Jułyi** Kosmy
15	Ś	Rozesłanie ap.	Rozesł. 15 ay.	2	Poł. Ryzy Boh.
16	C	(NMP. Szkapl.)	Waltera	3	Jakynfta
17	P	Aleksego	Aleksego	4	Andreja
18	S	Szymona z L.	Karoliny	5	Aftanazya
19	**N**	**F. 6 po Św.**	**5 po Tr.** Ruty	6	**N. 5 po S.**
20	P	Czesława i H.	Eliasza	7	Ftomy prep.
21	W	Daniela i Praks.	Daniela	8	Prokopa M.
22	Ś	Maryi Magdal.	Maryi Magdal.	9	Pankratya ep.
23	C	Apolinar. i Teof.	Albertyny	10	S. S. 45 mucz.
24	P	Krystyny	Krystyny	11	Jewtymyja
25	S	Jakóba apost.	Jakóba	12	Prokła
26	**N**	**F. 7 po Św.**	**6 po Tr.** Anny	13	**N. 6 po S.**
27	P	Aurelii ɪ Natal.	Bertolda	14	Akyły ap.
28	W	Inncentego	Innocentego	15	Kyryła M.
29	Ś	Marty Panny	Marty	16	Aftynohena
30	C	Julity i Abdon.	Beatryksy	17	Martyny M.
31	P	Ignacego Lojoli	Germana	18	Jemyłyana

AUGUSTUS **SIERPIEŃ** AUGUST

Dnie	Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1 S	Piotra w okow.	Piotra w Ł.	19	Makryny
2 **N**	**F. 8 po Św.** NMP.	**7 po Tr.** Porc.	20	**N. 7 po S.**
3 P	Znaleź. ś Szczep.	Augusta	21	Symeona
4 W	Dominika wyz.	Perpetua	22	Maryi Mahdał.
5 Ś	NMP. Śnieżn.	Dominika	23	Trofym
6 C	Przemie. Pańsk.	Przemien. P.	24	Chrystyny
7 P	Kajetana wyz.	Donata	25	Uspen. ś. Anny
8 S	Cyryaka M.	Władysława	26	Jermołaja
9 **N**	**F. 9 po Św.**	**8 po Tr.** Rom.	27	**N. 8 po S.**
10 P	Wawrzyńca M.	Wawrzyńca	28	Prochora i Nik.
11 W	Zuzanny P.	Tytusa	29	Hałłynyka M.
12 Ś	Klary	Klary	30	Syły ap.
13 C	Hipolita M.	Hildebranda	31	Jewdokima
14 P	(Wig.) Euzeb.	Euzebiusza	1	**Awh.** Prois. ś. kr.
15 S	**Wniebowz. NMP.**	**Wnieb. NMP.**	2	Stefana M.
16 **N**	**F. 10 po Św.**	**9 po Tr.** Izaka	3	**N. 9 po S.**
17 P	Anastazego B.	Bertrama	4	7 Otrok. w Efez.
18 W	Heleny	Emilii	5	Jewsychnyja
19 Ś	Benigny P. i S.	Sebalda	6	**Preobr. Hosp.**
20 C	Bernarda i S.	Bernharda	7	Dometya
21 P	Joanny Frem.	Anastazyusza	8	Jemyłyana
22 S	Tymoteusza	Oswalda	9	Mafteja ap.
23 **N**	**F. 11 po Św.**	**10 po Tr.** Zach.	10	**N. 10 po S.**
24 P	Bartłomieja ap.	Bartłomieja	11	Jewpła
25 W	Ludwika Kr.	Ludwika	12	Fotya M.
26 Ś	Zefiryny	Ireneusza	13	Maksyma P.
27 C	Przen. św. Kaz.	Gebharda	14	Mycheja
28 P	Augustyna B.	Augustyna	15	**Uspenije Bohor.**
29 S	Ścięcie św. Jana	Ścięcie ś. Jana	16	Nerukoł. Obr.
30 **N**	**F. 12 po Św.**	**11 po Tr.** Benj.	17	**N. 11 po S.**
31 P	Rajmunda wyz.	Rebeki	18	Flora i Lawra

SEPTEMBER **WRZESIEŃ** SEPTEMBER

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	W	Anioł. Str.	Egidyusza	19	Andreja
2	Ś	Stefana kr.	Raheli, Lei	20	Samuila pr.
3	C	Izabeli i Bron.	Mansweta	21	Ftadeja
4	P	Rozalii Panny	Mojżesza	22	Ahaftonika
5	S	Wawrzyńca B.	Natan'ela	23	Łuppa mucz.
6	**N**	**F. 13 po Św.**	**12 po Tr.** Magn.	24	**N. 12 po S.**
7	P	Reginy Panny	Reginy	25	Warftołomeja
8	W	**Narodzenie NMP.**	**Narodz. NMP.**	26	Adriana
9	Ś	Im. NMP.	Brunona	27	Pymona pr.
10	C	Mikołaja z T,	Sostenesa	28	Mojseja
11	P	Jacka i Prota	Gerharda	29	Usik. Hł. Joana
12	S	Gwidona wyz.	Otylii	30	Ałeksandra
13	**N**	**F. 14 po Św.**	**13 po Tr.** Chrystl.	31	**N. 13 po S.**
14	P	Podw. ś. Krzyża	Podn. Krz. św.	1	**Sept.** Symeona
15	W	Nikodema	Konstancyi	2	Mamanta
16	Ś	(Such.) Ludmili	Eufemii	3	Anftyma
17	C	Lamberta B.	Lamberta	4	Wawyły
18	P	(Such.) Tomasza	Zygfryda	5	Zacharya
19	S	(Such.) Januar.	Januarego	6	Wosp. cz. Mych.
20	**N**	**F. 15 po Św.**	**14 po Tr.** Fryd.	7	**N. 14 po S.**
21	P	Mateusza	Mateusza Ew.	8	**Rożd. Bohor.**
22	W	Maurycego	Maurycego	9	Joakima i Anny
23	Ś	Tekli Panny	Joela	10	Mynodyry
24	C	Gerarda B.	Jana	11	Fteodory pr.
25	P	Kleofasa M.	Kleofasa	12	Awtemona
26	S	Cypryana	Cypryana	13	Kornyły Sot.
27	**N**	**F. 16 po Św.**	**15 po Tr.** Kosm.	14	**Wozn. cz. Kresta**
28	P	Wacława Kr.	Wacława	15	Nykyty M.
29	W	Michała Arch.	Michała	16	Jemfimyi
30	Ś	Hieronima	Hieronima	17	Sofii mucz.

OCTOBER PAŹDZIERNIK OCTOBER

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie		Grecko-katol.
1	C	Remigiusza	Remigiusza	18	Ewmenya pr,
2	P	Leodegara	Wolrada	19	Trofyma mucz.
3	S	Kandyda M.	Ewalda	20	Eustafia M.
4	**N**	**NMP. Różańcow.**	**16 po Tr.**	21	**N. 16 po S.**
5	P	Placyda M.	Fidesa	22	Foky mucz.
6	W	Brunona	Charytasa	23	Zacz. Jana
7	Ś	Justyny Panny	Spesa	24	Ftekły mucz.
8	C	Brygidy wdowy	Efraima	25	Eufrozyny
9	P	Wincentego	Dyonizego	26	Joana B.
10	S	Franc. Borg,	Amalii	27	Kałystrata
11	**N**	**F. 18 po Św.**	**17 po Tr.** B.	28	**N. 17 po S.**
12	P	Maksymiliana	Erenfryda	29	Kyriaka
13	W	Edwarda	Kolomana	30	Hrehorya weł.
14	Ś	Kaliksta	Wilhelminy	1	**Żowteń.** Pokr. P.
15	C	Jadwigi i Ter.	Jadwigi	2	Kypryana
16	P	Gawła ap.	Gallusa	3	Dyonysia
17	S	Lucyny	Florentyny	4	Jerofteja
18	**N**	**F. 19 po Św.**	**18 po Tr.** Łuk.	5	**N. 18 po S.**
19	P	Piotra z Alk.	Ptolomeusza	6	Ftomy ap.
20	W	Felicyana	Wendelina	7	Serhya M.
21	Ś	Pośw. Kościoła	Urszuli	8	Pełahyi M.
22	C	Korduli Panny	Korduli	9	Jakowa ap.
23	P	Jana Kapistrana	Seweryna	10	Jewłampia
24	S	Rafała Arch.	Salomei	11	Fyłypa ap.
25	**N**	**F. 20 po Św.**	**19 po Tr.** Ad.	12	**N. 19 po S.**
26	P	Ewarysta pap.	Amanda	13	Karpa M.
27	W	Sabiny	Sabiny	14	Nazarya
28	Ś	Szymona i Tad.	Szymona, J.	15	Ewfymija
29	C	Narcyza B.	Engelharda	16	Łonhyna M.
30	P	Klaudyusza	Hartmana	17	Osyi pr.
31	S	Wolfganga †	Wolfganga	18	Łuki ap.

NOVEMBER **LISTOPAD** NOVEMBER

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol	
1	**N**	**Wszystkich Św.**	**20 po Tr. W. Ś.**	19	**N. 20 po S.**
2	P	Dzień zadusz.	Dzień Zad.	20	Artemija
3	W	Huberta	Gottlieba	21	Iłaryona
4	Ś	Karola Borom.	Karoliny	22	Awerkia
5	C	Elżbiety M.	Erycha	23	Jakowa
6	P	Leonarda wyz.	Leonarda	24	Arefty
7	S	Herkulana	Erdmana	25	Markyana
8	**N**	**F. 22 po Św.**	**21 po Tr.** Kl.	26	**N. Demetrya**
9	P	Teodora M.	Teodora	27	Nestora M.
10	W	Andrzeja	Marcina p.	28	Terentya
11	Ś	Marcina B.	Marcina b.	29	Anastazyi
12	C	Marcina Pap.	Kuniberta	30	Zynowija M.
13	P	Eugeniusza	Eugeniusza	31	Stachyja ap.
14	S	Serafina wyzn.	Lewina	1	**Nojem.** Kosm. i D.
15	**N**	**F. 23 po Św.**	**22 po Tr.** Leop.	2	**N. 22 po S.**
16	P	Otmara Op.	Otmara	3	Akepsyny
17	W	Stanisława Kr.	Hugona	4	Joannyka pr.
18	Ś	Ottona Op.	Gelazego	5	Hałaktyona
19	C	Elżbiety Kr.	Elżbiety	6	Pawła archep.
20	P	Feliksa de Wal.	Edmunda	7	Jerona
21	S	Ofiarow. NMP.	Ofiar. NMP.	8	**Sob. S. Michajła**
22	**N**	**F. 24 po Św.**	**23 po Tr.** Ern.	9	**N. 23 po S.**
23	P	Klemensa Pap.	Klemensa	10	Erasta ap.
24	W	Jana od Krzyża	Lebrechta	11	Myny mucz.
25	Ś	Katarzyny	Katarzyny	12	Joanna mył.
26	C	Konrada M.	Konrada	13	Joanna złot.
27	P	Waleryana i W.	Lota	14	Fyłypa ap.
28	S	Krescentego	Gintera	15	Hyrya i Sams.
29	**N**	**F. 1 Adw.** Saturn.	**1 Adw.** Nongo	16	**N. 24 po S.**
30	P	Andrzeja Ap.	Andrzeja	17	Hryhorya Neok.

DECEMBER **GRUDZIEŃ** DEZEMBER

Dnie		Rzym.-kat.	Ewangielickie	Grecko-katol.	
1	W	Eligiusza B.	Arnolda	18	Platona
2	Ś	Bibianny	Kandyda	19	Awdyja
3	C	Franc. Ksaw.	Kasiana	20	Hryhora
4	P	Barbary Panny	Barbary	21	**Wowed. Bohor.**
5	S	Sabby Op.	Abigalii	22	Fyłymona ap.
6	**N**	**F. 2 Adw.** Mikoł.	**2 Adw.** Mikoł.	23	**N. 25 po S.**
7	P	Ambrożego	Antona	24	Ekateryny
8	W	**Niep. Pocz. NMP.**	**Niep. Pocz. NMP.**	25	Kłymentya
9	Ś	Leokadyi	Joachima	26	Błyppa
10	C	NMP. Loret.	Judyty	27	Jakowa M.
11	P	Damazego Pap.	Waldemara	28	Stefana M.
12	S	Aleksandra Żoł.	Epimacha	29	Paramona
13	**N**	**F. 3 Adw.** Łucyi	**3 Adw.** Łucyi	30	**N. 1 Adw.**
14	P	Nikazego	Izraela	1	**Dekem.** Nauma
15	W	Fortunata	Joanny	2	Awakuma
16	Ś	(Such.) Adelj.	Ananiasa	3	Sofonia
17	C	Łazarza B.	Łazara	4	Warwary M.
18	P	(Such.) Gracyan.	Krzysztofa	5	Sawwy Os,
19	S	(Such.) Nemez.	Menasego	6	**Nykołaja ap.**
20	**N**	**F. 4 Adw.** Teofila	**4. Adw.** Abrah.	7	**N. 2 Adw.**
21	P	Tomasza Ap.	Tomasza ap.	8	Patapia
22	W	Zenona M.	Beaty	9	**Zaczat. P. Bohor.**
23	Ś	Wiktoryi P.	Ignacego	10	Myny
24	C	(Wig.) Ad. i Ewy	Adama, Ewy	11	Danyiła
25	P	**Narodz. Chr. P.**	**Boże Nar.**	12	Spirydyona
26	S	**Szczepana Męcz.**	**Szczepana**	13	Ewstrachia
27	**N**	**F. po B. N.** Jana E.	Jana Ew.	14	**N. 3 Ądw.**
28	P	Młodzianków	Młodz.	15	Jełewterya
29	W	Tomasza B.	Jonatana	16	Ahhea
30	Ś	Dawida Kr.	Dawida	17	Danyiła św.
31	C	Sylwestra Pap.	Sylwestra	18	Sewastyana

KALENDARZ ŻYDOWSKI.

4 stycznia 1 Szebat.

3 lu'ego 1 Adar. 16 lutego (14 Adar) — Mały Purim.

4 marca 1 Weadar. 16 marca (13 Weadar) — post Estery. 17 marca (14 Weadar) — Purim. 18 marca (15 Weadar) — Suszan Purim.

2 kwietnia 1 Nisan. 16 kwietnia 15 Nisan **Początek Wielkanocy.** 23 kwietnia 22 Nisan **Koniec Wielkanocy.** 16, 17, 22 i 23 święta uroczyste.

2 maja 1 Ijar. 19 maja (18 Ijar) Lag-B'omer. 31 maja 1 Siwan.

5 czerwca 6 Siwan **Zielone Święta.** 6 czerwca 7 Siwan **Drugi dzień Ziel. Świąt.** 30 Tamuz, Zdobycie świątyni, Post.

16 lipca (17 Tamuz) — Zdobycie świątyni, Post. 29 lipca 1 Ab.

6 sierpnia (9 Ab) Spalenie świątyni. 28 sierpnia 1 Elul.

26 września 1 Tiszri **Nowy Rok 5669.** 27 września 2 Tiszri **Drugie Święto N. R.** 28 września 3 Tiszri Post Gedalija.

5 października 10 Tiszri **Święto pojednania.** 10 października 15 Tiszri **Pierwsze św. Kuczek.** 11 paźdz. 16 Tiszri **Drugie św. Kuczek.** 16 paźdz. 21 Tiszri Palmowe święto. 17 paźdz. 22 Tiszri **Zgr. czyli koniec Kuczek.** 18 paźdz. 23 Tiszri **Radość z prawa.** 26 paźdz. 1 Marcheswan.

25 listopada 1 Kislew.

19 grudnia 25 Kislew — Poświęcenie świątyni. 25 grudnia 1 Tebet Oblęż. Jerozolimy. Post.

Chronologia chrześcijaństwa.

Rok po ur. Chr.

60. Zniesienie obrzezania.
120. Zaprowadzenie wody święconej. Przeniesienie dnia spoczynku z soboty na niedzielę.
150. Początek czci Jezusa.
157. Ustanowienie kar kościelnych, klątwy kościelnej i zmiany żydowskiej uczty ofiarnej.
200. Powstanie pustelników i zakonów w Egipcie.
325. Uchwalenie dwoistości Boga.
348. Uznanie życia klasztornego za święte.
350. Uznanie apostołów i męczenników świętymi. Uznanie czci obrazów.
381. Uznanie troistości Boga.
391. Zaprowadzenie mszy łacińskiej. Początek czci Panny Maryi.
433. Uznanie podwójnej natury Jezusa, boskiej i ludzkiej.
550. Zaprowadzenie ostatniego Pomazania. Zaprowadzenie świąt Maryi: Zwiastowania, Wniebowstąpienia, Urodzenia i Poczęcia.
593. Przyjęcie wiary w czyściec.
653. Rozłam między Grekami a Rzymianami przez uchwałę Rzymian, że Duch święty wychodzi i z Syna, czemu Grecy zawsze przeczyli.
750. Zaprowadzenie mszy.
794. Synod we Frankfurcie zakazuje wzywania świętych.
800. Papież w Rzymie staje się świeckim księciem.
993. Ogłoszenie Matki Jezusa za Matkę Boga.

1000. Zaprowadzenie indyjskiego zwyczaju dzwonienia.
1074. Grzegorz VII zaprowadza celibat.
1119. Zaprowadzenie odpustu.
1171. Papież przywłaszcza sobie wyłączne prawo mianowania świętych.
1200. Odpust można uzyskać przez złożenie datku pieniężnego, przeznaczonego na wojnę z Turkami.
1204. Zaprowadzenie inkwizycyi w Rzymie.
1215. Transsubstancya (zmiana materyi) przy świętej Wieczerzy, podniesiona przez Innocentego III do dogmatu.
1215. Zaprowadzenie spowiedzi.
1264. Urban IV zaprowadza święto Bożego Ciała.
1563. Przeniesienie wszelkiej władzy kościelnej na papieży i zrzeczenie się biskupów prawa zwoływania regularnych zebrań kościelnych.
1563. Sobór w Trydencie uchwala uznać religię rzymsko-katolicką za ukończoną raz na zawsze.
1854. Uchwała, że babka Jezusa, św. Anna, poczęła niepokalanie. Ogłoszenie dogmatu Niepokalanego Poczęcia Maryi.
1864. Potępienie nowoczesnej nauki (Syllabus).
1870. Ogłoszenie nieomylności papieża.
1904. 50-letni jubileusz uchwalenia Niepokalanego Poczęcia.

Słowniczek ubezpieczenia robotniczego.

Zestawił **dr S. Zelt.**

I. Ubezpieczenie od wypadków.

Członkowie zakładu ubezpieczeń. Członkiem staje się każdy robotnik, przyjmujący pracę w przedsiębiorstwie, podlegającem obowiązkowi ubezpieczenia. Choćby więc fabrykant robotnika nie zgłosił jako członka, to już z chwilą wstąpienia do takiej fabryki robotnik nabywa prawo członka, t. j. prawo do renty w razie wypadku i prawo wyborcze do zarządu i sądu polubownego.

Dobrowolne ubezpieczenie. Przedsiębiorca może zabezpieczyć takich robotników w zakładzie ubezpieczeń, którzy obowiązkowi ubezpieczenia nie podlegają; a więc jeżeli całe przedsiębiorstwo nie ulega przymusowi wypowiedzenia, lub jeżeli wprawdzie ulega, jednakże nie co do wszystkich robotników; w tym ostatnim wypadku wolno ubezpieczyć robotników, nie podlegających ubezpieczeniu, choć narażonych w pracy swej na niebezpieczeństwo. W szczególności dotyczy to ochotniczej straży pożarnej.

Doniesienie o wypadku. Skoro się wydarzy nieszczęśliwy wypadek w przedsiębiorstwie podlegającem ubezpieczeniu, ma przedsiębiorca, względnie kierownik przedsiębiorstwa, w przeciągu 5 dni od chwili wypadku donieść o nim pisemnie w 2 egzemplarzach starostwu, to zaś przesyła jeden egzemplarz natychmiast zakładowi ubezpieczeń. Władze te badają z urzędu wypadek. Jeżeliby to się nie stało, może sam poszkodowany donieść zakładowi

o wypadku w przeciągu roku. Czy przedsiębiorca płacił premię, czy nie, to jest obojętne. Jeżeliby ubezpieczony, pobierający rentę, umarł, należy celem uzyskania odszkodowania dla wdowy, względnie sierot, donieść o śmierci zakładowi w ciągu roku.

Egzekucya. Rent nie wolno egzekwować, ani zastawiać, ani przenosić, chyba jeżeli kto ma z ustawy prawo do żądania alimentów od uszkodzonego, wówczas może je zająć, np. dziecko, żona.

Koleje. Kolejarze podlegają osobnemu zakładowi ubezpieczeń w Wiedniu. Do rocznego zarobku wlicza się u nich również zmienne pobory, np. kilometrowe. Jeśli wypadek zdarzył się w ruchu, otrzymują rentę o połowę wyższą, niżby w tym wypadku inny robotnik otrzymał; więc jeżeliby mu np. przypadała renta 30-procentowa, otrzyma 45 procent, w razie zupełnej niezdolności do pracy 90 procent, w razie zaś trwałego uwiądu dwa razy 60 czyli 120 procent. Wdowa zaś i sieroty po zabitym wskutek wypadku kolejarzu dostaną o $2/3$ więcej, więc zamiast np. 15. dostaną 25 procent.

Leczenie. Podczas pierwszych 4 tygodni po wypadku ponosi koszta leczenia kasa chorych, potem zakład. Kasa wprawdzie dalej go pielęgnuje aż do wyzdrowienia, względnie do upływu statutowego terminu, lecz renta przypada kasie.

Nadzór państwowy nad ubezpieczeniem i nad zakładami ubezpieczeń sprawują władze polityczne, w szczególności namiestnictwo i ministerstwo spraw wewnętrznych. Kary na przedsiębiorców za niezgłaszanie swych przedsiębiorstw i zaszłych wypadków wymierzają również władze polityczne.

Obowiązek ubezpieczenia. Spada on na następujące przedsiębiorstwa: fabryki, huty, kopalnie niezastrzeżonych minerałów, kamieniołomy, budowle, przed-

siębiorstwa wytwarzające lub używające materyałów wybuchowych, przedsiębiorstwa poruszane siłą elementarną (parą, wodą, wiatrem, gazem, elektrycznością itd.), lub zwierzętami, chyba że tylko przejściowo maszyny się używa; dalej: koleje, przewozy wodą, przedsiębiorstwa czyszczenia ulic i domów, domy składowe, teatry, straże pożarne zawodowe, kanalarze, kominiarze, kamieniarze, studniarze i konstruktorzy maszyn. W tych przedsiębiorstwach należy ubezpieczyć wszystkich robotników i urzędników, w teatrach także aktorów. W przedsiębiorstwach rolnych i leśnych tylko ci robotnicy podlegają ubezpieczeniu, którym grozi niebezpieczeństwo przy pracy koło maszyny.

Odprawa jednorazowa. Otrzymuje ją wdowa po robotniku, który wskutek wypadku umarł, w razie, jeśliby powtórnie wyszła za mąż. Ooprawa ta równa się potrójnej rencie rocznej.

Odszkodowanie oprócz premii należy się uszkodzonemu od przedsiębiorcy, któryby rozmyślnie wypadek spowodował. Wynosi ono przewyżkę ponad premię, tak żeby uszkodzony otrzymał tyle, ileby mu się wedle ustawy cywilnej należało, to jest cały utracony i w przyszłości utracić się mający zarobek oraz nawiązkę za ból. Tak samo może uszkodzony i od osób trzecich żądać tej nadwyżki, jeśliby osoby te zawiniły nieszczęściu.

Renta. W razie zupełnej niezdolności do pracy należy się 60 procent rocznego zarobku. W razie częściowej niezdolności należy się część całej renty. Więc jeżeli orzeczonem zostało, że robotnik utracił 1/3 część zdolności do pracy, otrzymuje trzecią część z 60%, czyli 20%. Podczas leczenia należy się zawsze 60%. Jeżeliby wypadek był śmiertelnym, otrzymają pozostali przedewszystkiem rentę za czas aż do śmierci, dalej na pogrzeb kwotę 50 K naj-

wyżej. Oprócz tego wdowa aż do powtórnego zamęścia pobiera 20%, każde ślubne dziecko po 15%, a jeśliby wdowa umarła, dostaje każde dziecko 20%; nieślubne dziecko pobiera 10%. Dzieci otrzymują rentę do 15 roku życia. Wdowa i dzieci razem nie mogą pobierać więcej niż 50%, inaczej odpowiednio skraca się rentę dla każdego. Np. została wdowa i 4 dzieci; wdowie należałoby się 20%, dzieciom po 15% czyli 60%; razem więc byłoby 80%; ponieważ jednak razem tylko 50% pobierać można, więc wdowa dostanie tylko 12½%, a sieroty razem 37½%, czyli każde z sierot po 9·375%.

Jeżeliby zmarły pozostawił rodziców, których jedynym był żywicielem, należy im się 20%; tak samo dziadek i babka, jeżeli rodzice nie mają prawa do renty. Rodzice i dziadkowie mają jednak prawo dopiero wówczas, jeżeli renta wdowy i sierot nie wyczerpuje 50%. Np. pozostali po zmarłym rodzice i dwoje dzieci; żona również nie żyje. W takim razie sieroty dostają po 20%, czyli razem 40%, a resztujące 10% przypada rodzicom; jeżeliby zaś pozostała i wdowa, w takim razie ona otrzymuje 20%, dzieci po 15%, a rodzice nic. Jeżeliby umarła mężatka i pozostawiła wdowca niezdolnego do pracy, to i on ma prawo do 20%.

Robotnicy. Wszyscy robotnicy, pracujący w przedsiębiorstwach podlegających ubezpieczeniu, korzystają z tego prawa. Za robotnika uważać należy także terminatora, praktykanta, wyrobnika dziennego, sługę, wogóle każdego, kto pozostaje do przedsiębiorcy w stosunku roboczym i pracuje w lokalu przedsiębiorstwa. Kto pracuje dla przedsiębiorcy u siebie w domu, nie ma tego prawa. I dziecko przedsiębiorcy, pracujące u niego w fabryce, podlega ubezpieczeniu. W przedsiębiorstwach kolejowych ubezpieczenie rozciąga się i na kolejarzy, pracujących poza granicami Austryi, na stacyach

granicznych i na liniach, łączących się z liniami krajowemi.

Sąd rozjemczy służy do rozstrzygania sporów o rentę między zakładem a robotnikiem. Składa się z przewodniczącego, który jest zawodowym sędzią, i z 4-ch asesorów, z których 2 mianuje minister, 1 przedsiębiorcy, jednego robotnicy. Jeżeli tedy robotnik czuje się pokrzywdzony tem, że mu renty nie przyznano, choć ma do niej prawo, lub renta jest zbyt niska, może w przeciągu roku od chwili doręczenia mu uchwały zakładu podać skargę (bez stempli) do sądu rozjemczego. Po roku skarga jest spóźniona. Sąd rozjemczy rozstrzyga ostatecznie, rekursu od niego niema. Jeżeliby zaszła jakaś zmiana w zdolności do pracy, np. skoroby niezdolność jego się zwiększyła, zmniejszyła lub całkiem ustała, zakład ustala rentę na nowo i wtedy można na nowo udać się do sądu.

Sądy rozjemcze urzędują tam, gdzie odnośne zakłady; dla kolejarzy jest osobny sąd w Wiedniu.

Skapitalizowanie renty. Można się umówić z zakładem, żeby zamiast renty zakład wypłacił jednorazowy kapitał; zakłady czasem proponują taką umowę; jeżeli korzystna, można się na nią zgodzić. Umowę taką musi potwierdzić gmina, do której robotnik przynależy.

Warunki odszkodowania. Robotnik, względnie jego rodzina, nabywa prawo do renty. skoro utracił zdolność do pracy lub życie, i to wskutek wypadku nieszczęśliwego, więc nie np. choroby wewnętrznej (por. artykuł: „Wypadek nieszczęśliwy“); wypadek ten zaś nie może być spowodowany rozmyślnie przez robotnika. Jeżeliby więc robotnik rozmyślnie (nie lekkomyślnie) rzucił się pod koła maszyny i zginął, nie mają dzieci jego ani żona żadnych praw. Nie zaraz po wypadku płaci zakład, lecz do-

piero, jeżeliby robotnik nie wyleczył się po 4 tygodniach.

Wkładki do zakładu. Są one wedle taryfy obliczone. Dziesiątą ich część płaci robotnik, 9/10 fabrykant. Właściwie fabrykant płaci wszystko, może jednak ściągnąć robotnikowi z płacy przypadającą nań część. Jeżeliby nie ściągnął przy najbliższej wypłacie, ani nie żądał zwrotu jej od robotnika w ciągu miesiąca od tej pierwszej wypłaty, traci później to prawo. Zażalenia przeciw obliczeniu wkładki podawać należy do starostwa, względnie do magistratu. Koleje płacą całą wkładkę. Jeżeli robotnik nie pobiera pieniędzy, lecz naturalia, płaci fabrykant całą wkładkę, a robotnik nic.

Wybory. Odbywają się one wedle postanowień statutu, zwykle co 4 lata. Są one tajne i odbywają się wedle grup. Głosują zwykle wedle statutów wszyscy pełnoletni, mężczyźni i kobiety. Bierne prawo wyborcze mają tylko mężczyźni. Tak samo ma się rzecz z asesorem do sądu rozjemczego. Wybory ze strony robotników odbywają się w ten sposób, że wszyscy robotnicy i urzędnicy pewnego przedsiębiorstwa godzą się na jednego kandydata. Jeżeli taki kandydat otrzyma w przedsiębiorstwach wybierających zwykłą większość, jest on wybranym z ramienia robotników.

Wypadek nieszczęśliwy. Zachodzi on wtedy, gdy jakaś zewnętrzna przyczyna tak podziałała na robotnika, że ten odniósł uszkodzenie ciała, albo wogóle jakieś, choćby bezkrwawe naruszenie zdrowia (np. choroba nerwowa, przepuklina). Nie należą tu jednak choroby zawodowe wewnętrzne, chyba, że są one następstwem wypadku i powodują niezdolność do pracy. Wypadek musiał się stać przy pracy („beim Betrieb“). Nie należy się więc robotnikowi nic, jeżeli np. w niedzielę wybrał się na

wycieczkę w góry i tam spadł i zranił się. Ale nie musiał wypadek ten być koniecznie w związku bezpośrednim z przedsiębiorstwem, wystarczy, jeżeli wypadek ten z roboty wypływa, jeżeli powstał on wskutek roboty. Jeśliby tedy można udowodnić, że robotnik nie naraziłby się na ten wypadek, gdyby wówczas nie był przy robocie, należy mu się renta.

Zakłady ubezpieczeń. Oprócz osobnego zakładu dla wszystkich kolejarzy, istnieje 7 zakładów dla poszczególnych krajów, i tak np. we Lwowie dla Galicyi i Bukowiny, w Bernie dla Śląska i Moraw.

Zarobek roczny. Zarobek ostatniego roku służy za podstawę do wymierzenia renty. Wlicza się do niego: płacę w gotówce i naturaliach (mieszkanie, jedzenie, opał, światło), licząc je wedle miejscowych przeciętnych cen, dalej różne remuneracye, premie i noworoczne, napiwki, jeżeli je robotnik mniej więcej regularnie pobiera, dalej tantyemy i t. d. Terminatorom, praktykantom i t. p., którzy nie pobierają wcale płacy, lub zbyt niską, nie odpowiadającą ich pracy, oblicza się roczny zarobek w ten sposób, że przyjmuje się, jakoby pobierali tyle, ile bierze robotnik tej samej kategoryi najgorzej płatny, ale nigdy ponad 600 K rocznie. Jeżeliby terminator pobierał więcej niż taki najgorzej płatny robotnik, bierze się za podstawę ową większą płacę.

Jeżeliby robotnik nie był cały rok zatrudniony w przedsiębiorstwie, gdzie go wypadek dotknął, oblicza się roczny zarobek wedle tego, ile zarobili przez ten rok inni robotnicy tej samej kategoryi w tem samem lub w sąsiednich takich samych przedsiębiorstwach.

Jeżeli w pewnem przedsiębiorstwie z natury rzeczy nie pracuje się bezustannie cały rok, lecz tylko przez jakiś czas, oblicza się zarobek tylko za czas rzeczywistej pracy.

Uzyskawszy w ten sposób ogólną sumę zarobku, oblicza się, ile wypada na dzień, a potem mnoży się to przez 300 i w ten sposób uzyskuje się t. zw. roczny zarobek, wedle którego oblicza się rentę. Ten więc „zarobek roczny“ nie zawsze się pokrywa z rzeczywistym zarobkiem przez rok. Jeżeli robotnik pracował więcej niż 300 dni na rok, jest on mniejszy, jeżeli zaś wskutek np. bezrobocia, choroby, ćwiczeń wojskowych i t. d. nie pracował całych 300 dni, będzie ten obliczony roczny zarobek wyższym od rzeczywistego.

Zarząd. Zarząd administruje zakładem i zastępuje go na zewnątrz. Składa się on w równej części z przedstawicieli robotników, przedsiębiorców i osób powołanych przez ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z wydziałem krajowym. Wybiera on ze swego grona przewodniczącego i zastępcę. Bliższe szczegóły o zarządzie zawiera statut.

II. Ubezpieczenie na wypadek choroby.

Bezrobocie. Członek Kasy chorych, który utracił robotę i nie może płacić wkładek, pozostaje nadal członkiem i zachowuje wszelkie prawa względem Kasy przez przynajmniej 6 tygodni. Jeżeliby tedy w tym czasie zachorował, może od Kasy żądać świadczeń statutem przewidzianych.

Brackie Kasy. Są to instytucye przeznaczone do wspierania górników, jakoteż innych robotników, pracujących w przedsiębiorstwie górniczem (huty, koleje górnicze), na wypadek choroby i na wypadpk niezdolności do pracy, jakoteż do wspierania wdów i sierót po górnikach. Członkowie tych Kas nie należą do powiatowej Kasy chorych, wobec tego, że już Kasa bracka udziela im wsparcia na wypadek choroby.

Budowlane Kasy. Namiestnictwo może zarządzić, aby przedsiębiorcy budowy dróg, kolei, kanałów i regulacyi rzek zakładali osobne Kasy chorych dla robotników u nich zatrudnionych, jeżeli tych robotników jest więcej i pracują przez czas dłuższy. Członkowie takiej Kasy nie należą do powiatowej Kasy chorych.

Choroba. Członek Kasy ma prawo do świadczeń w razie choroby, t. j. takiego niekorzystnego stanu zdrowia, który sprowadza niezdolność do pracy, lub przynajmniej wymaga opieki lekarskiej,

Członkowie Kasy chorych. Członkiem Kasy staje się każdy robotnik wstępujący do przedsiębiorstwa, podlegającego obowiązkowi ubezpieczenia i to już z chwilą jego wstąpienia, choćby nie był zgłoszonym. Kto nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia i dobrowolnie wstępuje do Kasy, ten staje się członkiem z chwilą zgłoszenia się, ale i wtedy jeszcze nie ma prawa do świadczeń, lecz dopiero w 4 do 8 tygodni od chwili zgłoszenia.

Dobrowolne ubezpieczenie. Każdy, kto nie podlega przymusowi ubezpieczenia w Kasie, może zapisać się do powiatowej Kasy dobrowolnie, jeżeli nie ukończył jeszcze 35 roku życia. Prawa jednak nabywa później niż przymusowy członek (por. „Członkowie Kasy chorych“).

Dzienny zarobek. Ponieważ wsparcie pieniężne oblicza się wedle zwykłego dziennego zarobku, pobieranego w danym powiecie sądowym, przeto starostwo (w Krakowie i Lwowie magistrat) co jakiś czas ustala ów przeciętny dzienny zarobek po wysłuchaniu swych mężów zaufania i wydziału powiatowego. Ustala się zarobek osobno dla mężczyzn, kobiet i młodocianych (do których też zalicza się terminatorów i praktykantów nie pobierających wcale płacy, lub zbyt niską).

Egzekucya. Nie wolno egzekucyi prowadzić na

pretensyach należących się robotnikowi choremu od Kasy, chyba jeżeli należy się alimentacya żonie, dzieciom lub rodzicom. Wtedy wolno pretensyę do Kasy zająć. Nie wolno również takiej pretensyi przenosić ani zastawiać.

Fabryczne Kasy chorych. Przedsiębiorca zatrudniający w jednej lub w kilku sąsiadujących fabrykach przynajmniej stu robotników, może dla nich osobną Kasę chorych założyć. Namiestnictwo może nie dozwolić założenia takiej Kasy, jeżeliby ona zachwiać mogła finansowo powiatową Kasą chorych. Przedsiębiorca lub jego zastępca jest zwykle prezesem Kasy, na koszt też fabrykanta prowadzi się księgi i kasowość.

Handlowcy. Oprócz świadczeń Kasy chorych mają oni w razie choroby prawo do żądania zapomogi od pryncypała, który im ma płacić pensyę przez 6 tygodni.

Kasy chorych. Istnieją następujące kategorye Kas chorych: Kasy powiatowe (miejskie, np. w Krakowie należą do powiatowych), fabryczne, budowlane, korporacyjne, stowarzyszeniowe, ponadto zarejestrowane Kasy pomocy, Kasy brackie i Kasy terminatorskie. Trzy ostatnie podlegają osobnym przepisom, wszystkie inne podlegają ustawie o Kasach chorych. O poszczególnych rodzajach Kas mówimy osobno.

Korporacyjne Kasy chorych. Są to Kasy zakładane przez korporacye przemysłowe dla czeladników swych (nie uczniów). Statuta ich odpowiadać mają przepisom ustawy przemysłowej, a wówczas czeladnicy tacy nie należą już do Kasy powiatowej.

Obowiązek ubezpieczenia. Członkami Kasy są wszyscy robotnicy, pracujący w przedsiębiorstwach, podlegających obowiązkowi ubezpieczenia od wypadków, dalej pracujący w kopalniach minerałów zastrzeżonych, w zakładach podlegających ustawie przemysłowej i w innych przedsiębiorstwach prze-

mysłowych, choćby nie podlegających ustawie przemysłowej i nie obliczonych na zysk, dalej pracujący przy kolejach i żegludze rzecznej (nie morskiej). Wyjęci są z pod tego prawa robotnicy rolni i leśni, dalej robotnicy zatrudnieni za stałą pensyą przez państwo, kraj, powiat, gminę lub fundusz publiczny.

Pogrzeb. Jeżeli śmierć robotnika nastąpiła w czasie, kiedy jeszcze wedle statutów Kasy należała mu się zapomoga, albo nawet i po tem czasie, jeżeli robotnik w chwili śmierci był jeszcze członkiem Kasy, tj. miał wkładki zapłacone, wówczas ponosi Kasa chorych koszta pogrzebu. A mianowicie ma Kasa koszta te zapłacić pozostałej rodzinie, zajmującej się pogrzebem. Jeżeliby nikt taki z rodziny nie pozostał, ponosi Kasa sama koszta pogrzebu do wysokości oznaczonej statutem, a suma ta wynosi przynajmniej 20-krotny miejscowy dzienny zarobek.

Wedle statutów można na koszta pogrzebu przeznaczyć najwyżej 100 koron.

Jeżeliby śmierć nastąpiła skutkiem wypadku nieszczęśliwego, w takim razie ma oprócz Kasy także Zakład ubezpieczeń zapłacić rodzinie należytość za pogrzeb.

Położnica. Ma ona prawo w razie normalnego przebiegu porodu do zapomogi przez przynajmniej cztery tygodnie po porodzie. Ma też oczywiście prawo żądać akuszerki. W razie nienormalnego przebiegu traktuje się poród jako chorobę.

Potrącenia. Przypadającą na robotnika część wkładki (por. „wkładki“) potrąca pracodawca robotnikowi przy wypłacie. Jeżeliby nie potrącił tej wkładki przy najbliższej wypłacie, może to wprawdzie uczynić i później, jednak tylko w takim razie, jeżeli nie upłynął miesiąc od tej najbliższej wypłaty. Później potrącać już nie wolno.

Jeżeliby pracodawca potrącił robotnikowi więcej niż się wedle statutu należy, ma mu nadwyżkę

zwrócić. Jeżeliby to potrącenie było rozmyślne, popełnia przekroczenie i podlega grzywnie do 400 koron lub w razie nieściągalności karze aresztu do miesiąca. Karę wymierza władza przemysłowa. Jeżeliby wkładki potrącał i nie płacił ich Kasie, popełnia sprzeniewierzenie, karane sądownie.

Powiatowa Kasa chorych. Z reguły dla każdego powiatu sądowego ma być założona Kasa powiatowa. Namiestnictwo może jednak zarządzić, aby kilka powiatów sądowych (np. powiat polityczny) miało jedną kasę, dalej aby w obrębie powiatu politycznego było kilka kas. W wielkich miastach, jak np. we Lwowie i w Krakowie istnieje osobna Kasa dla miasta, a osobna dla okolicznych wsi do powiatu należących. Do powiatowej Kasy chorych należą wszyscy robotnicy, pracujący w okręgu tej Kasy, chyba że już należą do innego rodzaju Kasy, np. do Kasy korporacyjnej lub fabrycznej.

Rekurs. Przeciw orzeczeniu starostwa (magistratu w Krakowie i Lwowie) można w sprawach Kas chorych w ciągu dni 14 od doręczenia odnośnej uchwały wnieść rekurs do namiestnictwa, a od tego w ciągu 14 dni do ministerstwa spraw wewn.

Sąd polubowny. W każdej Kasie istnieje sąd polubowny, wybrany na walnem zgromadzeniu Kasy, służący do rozstrzygania sporów o zapomogi i wsparcia, wytaczanych Kasie przez członków. Rekursu przeciw wyrokowi takiego sądu niema; jest on prawomocny. O egzekucyę z takiego wyroku lub z ugody, przed sądem polubownym zawartej, należy się zwrócić do sądu powiatowego, w którego obrębie dłużnik, np. Kasa ma zamieszkanie, względnie swą siedzibę. W Kasach budowlanych i korporacyjnych niema osobnych sądów polubownych, w pierwszych zastępuje te sądy władza nadzorcza, w drugich wydziały polubowne, istniejące przy korporacyach.

Sługi. Nie należą one do Kas chorych, lecz wedle regulaminów są pracodawcy obowiązani dbać o pieczę lekarską i pielęgnowanie swego chorego sługi, i to co najmniej przez 4 tygodnie, a nawet i przez cały czas choroby, jeżeliby pracodawca ją zawinił.

Spory. Spory między Kasą a jej członkiem o zapomogę należą do wyłącznej kompetencyi sądu polubownego (por. „sąd polubowny"). Jeżeliby takiego sądu nie było, lub jeśliby spór się toczył między Kasą a członkiem o co innego, nie o zapomogę, należy on do sądu zwyczajnego.

Do władzy politycznej należą spory między pracodawcą a robotnikiem o obliczenie i zatrzymanie wkładek, jednak robotnik, któryby się orzeczeniem władz politycznych nie zadowolnił, może się udać do sądu.

Do władzy politycznej należą też spory między pracodawcą a Kasą o obowiązek pracodawcy uiszczania wkładek i o odszkodowanie za to, że Kasa niezgłoszonemu przez pracodawcę robotnikowi musiała dać zapomogę i inne świadczenia.

Spory między gminami a Kasami należą do namiestnictw, tak samo spory między Kasami a szpitalami o koszta choroby i spory wzajemne między różnemi Kasami.

Stemple. Wszystkie protokoły w sporach między Kasą a jej członkiem wolne są od stempla; tak samo wszelkie doniesienia i inne podania pracodawców i Kas do spraw kasowych się odnoszące.

Stowarzyszeniowe Kasy chorych. Można założyć stowarzyszeniową Kasę chorych na podstawie ustawy z roku 1854, ale taka Kasa musi dać członkom swoim korzyści, jakie ustawa o Kasach chorych przepisuje. Wówczas nie muszą członkowie takiej Kasy należeć do powiatowej Kasy chorych.

Świadczenia Kasy chorych. Chory członek Kasy ma prawo żądać od Kasy: opieki lekarskiej (położnice

opieki akuszerki), środków leczniczych, a nadto zapomogi pieniężnej (por. „zapomoga pieniężna“), wreszcie w razie śmierci pogrzebu (por. „pogrzeb“). Opieka dla chorego robotnika trwa przez cały czas choroby, jeżeliby zaś choroba trwała dłużej, ma chory prawo do opieki lekarskiej przez 20 tygodni, a nawet i dłużej (najwyżej rok) jeżeli tak statut postanawia.

Symulacya. Jeżeli członek Kasy jest zdrów a udaje czyli symuluje chorobę, by w ten sposób wyłudzić zapomogę, ma za karę zapłacić za pewien czas zamiast jednej podwójną wkładkę. Karę tę nakłada zarząd Kasy; od takiej uchwały może robotnik odwołać się w terminie statutem przewidzianym do sądu polubownego. Oprócz tego może taki symulant narazić się na karę sądową.

Szpitale. Zamiast dać choremu opiekę lekarską, środki lecznicze i zapomogę pieniężną, może go Kasa umieścić w szpitalu. Jeżeli jednak chory ma opiekę w domu u rodziny, nie można go bez jego zezwolenia oddać do szpitalu, chyba że sam rodzaj choroby tego wymaga.

Za leczenie i pielęgnowanie płaci Kasa szpitalowi wedle ostatniej klasy szpitalnej, ale tylko przez pierwsze 4 tygodnie. Po ich upływie otrzymuje członek zapomogę pieniężną. Przez czas pielęgnowania chorego w szpitalu ma Kasa, nie płacąca wówczas zapomogi pieniężnej robotnikowi, płacić połowę tejże zapomogi jego rodzinie, jeżeli robotnik dotąd z zarobku swego utrzymywał rodzinę.

Terminatorzy. Należą oni do Kasy jak inni robotnicy, a jeżeliby nie pobierali płacy lub zbyt drobną, oblicza się przeciętną ich płacę wedle płacy młodocianego robotnika. Jeżeliby majster należał do korporacyi, to terminator u niego pracujący mimo to nie należy do Kasy korporacyjnej, jednak władza przemysłowa może uwolnić takiego majstra od

ubezpieczenia terminatora, pod tym warunkiem, jeżeli korporacya przyjmie na siebie opiekę nad chorym uczniem przynajmniej na 20 tygodni. Z drugiej strony opieka nad chorym terminatorem jest obowiązkiem odnośnej korporacyi, a opiekę tę może ona urzeczywistnić przez kontrakty z szpitalami lub przez założenie Kasy chorych dla uczniów. Kasa taka nie podlega ustawie o Kasach chorych.

Ubodzy. Ubogi członek Kasy ma pretensyę do gminy przynależności o utrzymanie w myśl ustawy o przynależności. Jeżeliby gmina lub jakaś dobroczynna instytucya wspierała chorego członka Kasy, ma ona prawo żądać od Kasy zapłacenia zapomogi pieniężnej, należnej robotnikowi, który wówczas oczywiście traci prawo do tej zapomogi wobec Kasy.

Uczniowie. (por. „terminatorzy“).

Uwolnienie od ubezpieczenia. Jeżeli pracodawca zobowiąże się pielęgnować robotnika w swej rodzinie na wypadek choroby przez 4 tygodnie i dostarczać mu opieki lekarskiej, lub też przez ten czas płacić mu cały zarobek jak przed chorobą, wówczas może go władza polityczna za zgodą robotnika zwolnić od ubezpieczenia tegoż robotnika. Co do uczniów por. „terminatorzy“.

Wkładki. Wkładkę do Kasy chorych oblicza się zwykle wedle przeciętnego dziennego zarobku; nie może ona przenosić 3 procent tego zarobku. Obliczoną w ten sposób wkładkę dzieli się na trzy części: $^{2}/_{3}$ części wkładki płaci robotnik, a $^{1}/_{3}$ część pracodawca, który jednakże bezpośrednio płaci wszystko a $^{2}/_{3}$ może przy wypłacie sobie potrącić. Pracodawca, który nie płaci robotnikowi gotówką lecz w naturaliach, ponosi sam całą wkładkę. Ci, którzy się dobrowolnie ubezpieczyli, dalej bezrobotni członkowie jakoteż urzędnicy fabryczni, pobierający przeszło 2400 K rocznie, płacą całą wkładkę i to bezpośrednio, tj. nie przez pryncypała.

Władza nadzorcza. Kasy chorych podlegają nadzorowi władz politycznych, a więc w pierwszej linii starostwa względnie magistratu. Czuwa ona nad tem, by zarząd przestrzegał ustawy i statutów i może na nim wymusić przestrzeganie tych przepisów grzywnami względnie aresztem do 14 dni. Reprezentant władzy może celem kontroli Kasy przeglądać papiery i skarbce Kasy chorych i być obecnym na zgromadzeniach i posiedzeniach. Do tej władzy może pokrzywdzony członek się żalić. Drugą instancyą jest namiestnictwo, trzecią ministerstwo spraw wewnętrznych.

Wybory. Prawo wyborcze członków Kasy celem wyboru zarządu i sądu polubownego jest zawsze powszechnem i równem, nie zawsze bezpośredniem (zwykle przez delegatów) ani tajnem. Służy ono własnowolnym członkom Kasy bez różnicy płci, jeżeli tylko mają prawo zarządzać swym majątkiem.

Wystąpienie z pracy. Jeżeli członek Kasy wystąpi z roboty a nie staje się przez wstąpienie gdzieindziej członkiem innej Kasy, zostaje nadal członkiem Kasy, jeżeli płaci sam całą wkładkę. Jeżeliby przez 4 tygodnie z rzędu nie uiszczał wkładki, przestaje być członkiem i traci prawo do zapomóg. Jeżeliby jednak udowodnił, że płacić nie jest w stanie, pozostaje nadal członkiem i ma wszelkie prawa przez 6 tygodni.

Zapomogi pieniężne. Członek Kasy ma prawo, w razie choroby, odbierającej mu zdolność do pracy, żądać od Kasy, począwszy od trzeciego dnia choroby, zapomogi pieniężnej. Wynosi ona co najmniej 60%; wedle statutów może dochodzić do 75% i trwa przez cały czas choroby; jeżeliby jednak choroba trwała dłużej niż 20 tygodni, to za dalszy czas nie ma już chory prawa żądać zapomogi. Statut może jednak czas ten przedłużyć do roku. Wypłaca się zapomogę tygodniowo z dołu. Jeżeliby robotnik roz-

myślnie lub przy bijatyce, przy której winę ponosi, lub wskutek opilstwa nabawił się choroby, może mu Kasa w części lub zupełnie odebrać zapomogę. Statut może postanowić, że członek, który wystąpił z pracy i wyjechał z okręgu Kasy a przytem jeszcze nadal jest członkiem (por. „wystąpienie z pracy“) otrzymuje zamiast opieki lekarskiej i środków leczniczych podwyższenie pieniężnej zapomogi o połowę.

Zarobek dzienny por. „dzienny zarobek“.

Zgłoszenie członka. Pracodawca ma obowiązek zgłosić do Kasy każdego robotnika najpóźniej w trzecim dniu po wstąpieniu tego robotnika do pracy; tak samo ma zgłosić do Kasy wystąpienie robotnika z pracy również w dniach trzech od chwili wystąpienia.

Jeżeliby tego zaniedbał, naraża się na grzywnę do 20 kor., względnie na areszt do 2 dni, a nadto, jeżliby robotnik ten zachorował, zwrócić ma Kasie wszelkie wydatki, jakie ponosi Kasa w myśl ustawy lub statutu na wsparcie tegoż chorego robotnika.

Związki Kas chorych. Wszelkie powiatowe Kasy chorych, mieszczące się w okręgu działania Zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków (np. Galicya z Bukowiną, Morawy z Śląskiem), tworzą Związek, zarządzany zwykle przez zarząd Zakładu ubezpieczeń. Celem Związku jest zakładanie wspólnego funduszu rezerwowego, wspólna lokacya kapitału Kas i kontrola ich zarządu ewentualnie przez inspektora. Związek taki może też zawierać wspólne kontrakty z lekarzami, aptekarzami i szpitalami i zakładać pewne wspólne, korzystne dla chorych instytucye.

Spory między Kasami, należącemi do Związku, rozstrzyga sąd polubowny odnośnego Zakładu ubezpieczeń.

PIEŚNI ROBOTNICZE.

MARSYLIANKA ROBOTNICZA.

Bracia! Kto prawa, prawdy pragnie,
Pod nasze znaki bież i stój!
Choć nam dziś kłamstwo karku nagnie,
Jutro zwycięstwo spłaci znój!
Jutro zwycięstwo spłaci znój!
Ciężka to walka, co nas czeka,
Wrogów wokoło straszna moc,
Lecz nas nie straszy czarna noc,
Ni przemoc, jak ognista rzeka.
Nie boim się wrogów, nie!
Odważnie patrzym w dal!
Idziemy żwawo w ślady te,
Gdzie wiedzie nas Lassall!

Ten wróg, co srogo nam zagraża,
Co nas odpycha wiecznie wstecz,
To mas ciemnota! Broń nań stwarza
Oświaty błysk, wolności miecz!
Oświaty błysk, wolności miecz!
Gdy zdruzgoczemy tę zaporę,
Nic w drodze nam nie stanie już,
Któż wtedy nas przemoże, któż?
Sprowadzim też wolności porę!
Nie boim się wrogów, nie! i t. d.

Wolność wyborcza niech się ziści,
Już będzie to zwycięstwa skraw,

My nie głosimy nienawiści,
Ale pragniemy równych praw!
Ale pragniemy równych praw!
Tylko nas miłość winna spolić,
Więc wyciągamy bratnią dłoń,
Chcemy w raj zmienić nędzy toń,
Chcemy lud z nędzy raz wyzwolić!
Nie boim się wrogów, nie! i t. d.

Do nas przywiążmy przyszłość złotą,
Na nas już wszystkich zwrócon wzrok,
Naprzód więc idźmy dziś z ochotą,
Choć niebezpieczny każdy krok!
Choć niebezpieczny każdy krok!
Łączmy się w szyku pierś przy piersi,
Im bardziej fala wsteczna rwie,
Im bardziej w oczy wicher tnie,
Coraz mężniejsi, lepsi, szczersi!
Nie boim się wrogów, nie!
Odważnie patrzym w dal!
Idziemy żwawo w ślady te,
Gdzie wiedzie nas Lassall!

PIEŚŃ PRACY.

Hej, wznieśmy bracia, wolny śpiew!
Niech w żyłach ludu zagra krew
Radosną głosim wieść!
Zamilknie wrogów niecnych zgrzyt,
Wolności nam zabłyśnie świt.
Cześć pracy, cześć!
Cześć pracy, cześć!

My zwartą ławą pójdziem w bój,
Nie będzie próżnym krawy znój,

Zwycięstwa zabrzmi wieść:
Więziennych runie siła krat,
Zdobędziem sobie wolny świat!
Cześć pracy, cześć!
Cześć pracy, cześć!

I odtąd w ludu krwawy znój
Nie wpije się już trutniów rój,
By żywot na nim wieść:
Zaginie darmozjadów ród,
A hasła swe uświęci lud.
Cześć pracy, cześć!
Cześć pracy, cześć!

MARSZ SOCYALISTÓW.

Hej, towarzysze, do szeregu!
Nad nami nieb' błękitna toń.
Uczcijmy pracy wielkie święto,
Wolności liśćmi wieńczmy skroń.
Słoneczny blask i ducha świt,
I myśli lot i szczęsny byt,
Niechaj roboczy lud posiędzie.
Oto nasz cel jest, był i będzie!
To naszej pracy święty trud,
To naszej pracy święty trud.
Zwyciężym my, bo przy nas lud,
Zwyciężym my, bo przy nas lud!

Wy niezliczone miliony!
Wśród kopalń nór, wśród miast i pól,
Co kark za marny grosz chylicie.
Choć łamie was i znój i ból,

Jesze nad wami nędzy noc!
Lecz wstańcie śmiało w nas jest moc,
By znieść ból, głód, wszech mąk narzędzie!
Oto nasz cel jest, był i będzie itd.

Nie walczym włócznią barbarzyńców,
Nie chcemy krwią zalewać błoń!
Do wielkich zwycięstw nas prowadzi
Praw jasny miecz i ducha broń,
By radość szczęście szły do chat,
Do fabryk, miast i trwały wszędzie!
Oto nasz cel jest, był i będzie!
To naszej pracy święty trud,
To naszej pracy święty trud.
Zwyciężym my, bo przy nas lud,
Zwyciężym my, bo przy nas lud!

PIERWSZY MAJA.

(Na nutę „Gdy naród do boju").

W zieloność i kwiaty wiosenne odziany
Zawitał dzień pierwszy majowy,
I naraz na obu półkulach światowych
Zahuczał ocean ludowy:
Dziś nikt nas do pracy nie zmusi,
Bo dzień ten przez lud jest obrany,
By poczuł, by poznał swą godność człowieczą,
By zerwał, by skruszył kajdany.

I nasz proletaryusz nie został się w tyle
I on dziś ogląda blask słońca,
Naradom, zabawie poświęca dzień cały,
Wszak dzień ten jest dniem nędzy końca.
Dziś nikt nas i t. d.

Hej, bracia! Dziś spokój niech czoła nam zdobi!
Precz z troską, cierpieniem i łzami!
Niech każda godzina z radością nam mija!
Dziś niema nikogo nad nami.
Dziś nikt nas i t. d.

Gdy milczy stuk młotów i koła nie warczą,
My chodźmy, gdzie zieleń lśni cudna,
Na łonie przyrody niech duch się pokrzepi,
Bo walka wnet czeka nas żmudna.
Dziś nikt nas i t. d.

Świat stary ostatnie już siły wytęża,
Podpiera swe trony, ołtarze,
A słońca nowego wschód groźny, straszliwy
Powstrzymać chcą siłą mocarze.
Dziś nikt nas i t. d.

Lecz las manlicherów, ni prochy bezdymne
Nie w stanie nam zachwiać odwagi,
Kto leje, kto kuje, kto dźwiga broń ową,
To także nie małej jest wagi.
Dziś nikt nas i t. d.

Spokojnie, z uśmiechem pogardy na ustach
Patrzymy na wroga każdego,
Szyderstwa, ni klątwy nas wstrzymać nie mogą
W dążeniu do celu wzniosłego.
Dziś nikt nas do pracy nie zmusi,
Bo dzień ten przez lud jest obrany,
By poczuł, by poznał swą godność człowieczą,
By zerwał, by skruszył kajdany!

F. MIRANDOLA.

WARSZAWIANKA 1905.

Oto dziś dzień krwi i chwały,
Oby dniem wskrzeszenia był,
Serca ludu rozgorzały,
Olbrzym swych próbuje sił.
Dotąd w pracy pochylony
Snuł żywota szarą nić,
Teraz w cztery świata strony
Woła: jestem i chcę być!
Już rzucone losów kości,
Odrodzona Polsko żyj!
O zwycięstwie, o wolności
Pieśni nasza wrogom grzmij!

Dalej, dalej, w bój zacięty,
Uledz musi dziki wróg,
Zapał niech nas niesie święty,
Złamiem zastęp carskich sług!
Wolność — oto nam zapłata,
Życiem nam — przemocy grób,
Odnowimy lice świata
I z wolnością weźmiem ślub.
Już rzucone losów kości,
Odrodzona Polsko żyj!
O zwycięstwie i wolności
Pieśni nasza wrogom grzmij!

Na obronę wielkiej sprawy
Idzie w własnej brocząc krwi,
Lud roboczy, lud Warszawy,
Na nim sztandar krwawy lśni.
Płyną tłumy w wartkim pędzie,
Krwi za przyszłość spełnić kruż,
Kto przeżyje, wolnym będzie,
Kto umiera, wolny już.

Dziś rzucone losów kości,
Odrodzona Polsko żyj!
O zwycięstwie, o wolności
Pieśni nasza wrogom grzmij!

WARSZAWIANKA.

Śmiało podnieśmy sztandar nasz w górę!
Choć burza wrogich żywiołów wyje,
Choć nas dziś gnębią siły ponure,
Chociaż niepewne jutro niczyje...
O!... bo to sztandar całej ludzkości,
To hasło święte, znak zmartwychwstania,
To tryumf pracy, sprawiedliwości,
To zorza wszystkich ludów zbratania!
Naprzód Warszawo!
Na walkę krwawą,
Świętą a prawą!..
Marsz, marsz, Warszawo!...

Dziś, gdy roboczy lud ginie z głodu,
Zbrodnią w rozkoszy tonąc jak w błocie
I hańba temu, kto z nas za młodu
Lęka się stanąć dziś na szafocie!
Nikt za ideę nie ginie marnie,
Z czasem zwycięża Chrystus Judasza!
Niech święty ogień młodość ogarnie,
Choć wielu padnie — lecz przyszłość nasza!...
Naprzód, Warszawo!
Na walkę krwawą,
Świętą a prawą!...
Marsz, marsz, Warszawo!...

Hura!... zerwijmy z carów korony,
Gdy ludy dotąd chodzą w cierniowej;

I w krwi zatopmy nadgniłe trony,
Spurpurowione we krwi ludowej!...
Ha!... zemsta straszna dzisiejszym katom,
Co wysysają życie milionów!...
Ha!... zemsta carom i plutokratom!...
A przyjdzie żniwo przyszłości plonów!...
Naprzód, Warszawo!
Na walkę krwawą,
Świętą a prawą!...
Marsz, marsz, Warszawo!...

TABELA WAGI BLACHY

BLACHA CYNKOWA

W przybliżeniu

Numer blachy	Grubość blachy w milimetrach		Waga metra kwadratowego kilogramów	
1	0·100	Po 0·043 mm.	0·70	Po 0·30 kg.
2	0·143		1·00	
3	0·186		1·30	
4	0·228		1·60	
5	0·250	Po 0·05 mm.	1·75	Po 0·35 kg.
6	0·300		2·10	
7	0·350		2·45	
8	0·400		2·80	
9	0·450		3·15	
10	0·500		3.50	

BLACHA CZARNA

650 × 1000 snopki po

w snopku	Kg.
2	4·80
3	3·20
4	2·40
5	1·93
6	1·60
7	1·38

BLACHA CIENKA (Feinblech)

1000 × 2000

Grubość	Kg.
0·45	7·20
0·50	8·00
0·55	8·80
0·60	9·60
0·65	10·40
0·70	11·20

BLACHA GRUBA (Grobblech)

1000 × 2000

Grubość	Kg.
2·25	35·10
2·50	39·00
2·75	42·90
3·00	46·80
3·50	54·60
4·00	62·40

			w i ę k s z a n i e (mm)	w i ę k s z a n i e (kg)
11	0·580	4·06	0·08 mm.	0·56 kg.
12	0·660	4·62		
13	0·740	5·18		
14	0·820	5·74		
15	0·950	6·65	0·13 mm.	0·91 kg.
16	1·080	7.56		
17	1·210	8.47		
18	1·340	9·38		
19	1·470	10·29		
20	1·600	11·20		
21	1·780	12·46	0·18 mm.	1·26 kg.
22	1·960	13·72		
23	2·140	14·98		
24	2·320	16·24		
25	2·500	17·50		
26	2·680	18·76		

8	1·20
9	1·07
10	0·96
11	0·88
12	0·80
14	0·69
18	0·60
20	0·53
22	0·48
24	0·40

0·75	12·00
0·80	12·80
0·90	14·40
1·00	16·00
1·25	20·00
1·50	24·00
1·75	28·00
2·00	32·00
—	—
—	—

4·50	70·20
5·00	78·00
5·50	85·80
6·00	93·60
6·50	101·40
7·00	109·20
7·50	117·00
8·00	124·70
8·50	132·60
9·00	140·50
9·50	148·20
10·00	156·00

KALENDARZYK PARTYJNY.

Adresy dla Galicyi i Śląska.

Komitet Wykonawczy obwodowy oraz Archiwum partyjne: Dr. Emil Bobrowski, Podgórze, ul. Mickiewicza l. 24.

Galicyjska Komisya zawodowa i Sekretaryaty stowarzyszeń zawodowych: Zygmunt Żuławski, Kraków, ul. Wiślna l. 5.

Sekretaryat Unii górników w Austryi: Ostrawa Morawska.

Sekretaryat zawodowy dla Śląska: Bielsko, Plac na Blichu l. 2.

Sekretaryat Unii górników dla zagłębia krakowskiego: Andrzej Szczepka, Chrzanów.

Prasa partyjna.

„Naprzód“. Centralny organ polskiej partyi socyalno-demokratycznej. Wychodzi codziennie o godzinie 6-tej wieczór. Prenumerata miesięczna 2 K. W Krakowie bez odsyłki 1 K 60 h. Prenumerata tygodniowa w Krakowie 40 h. Numer pojedynczy 8 h. Redakcya i Administracya: Kraków, ul. Filipa 11. Telefon Redakcyi nr 396. Dział inseratowy: ul. Gołębia 2.

„Głos“. Dziennik ilustrowany. Organ polskiej partyi socyalno-demokratycznej. Wychodzi we Lwowie. Numer pojedynczy: we Lwowie 4 h, na prowincyi 6 hal. Abonament miesięczny: we Lwowie 1 K, z dostawą do domu 1 K 40 h. Na prowincyi 1 K 50 h.

Za granicą: w Niemczech 2 marki, we Francyi 3 fr. Adres redakcyi: Sykstuska 4. Adres administracyi: Sienkiewicza (pasaż Mikolascha). Telefon redakcyi 970. Telefon administracyi 466. Konto czekowe 78.503.

„Prawo Ludu". Organ polskiej partyi socyalno-demokratycznej. Wychodzi co tydzień. Prenumerata roczna 4 K. Numer pojedynczy 8 h. Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ul. Wiślna 5.

„Latarnia". Misye socyalistyczne dla ludu roboczego. Miesięcznik o 32 — 36 str. druku. Numer pojedynczy 6 h. Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ul. Filipa 11.

„Robotnik śląski". Tygodnik. Rocznie 6 K. Numer pojedynczy 10 h. Adres redakcyi: Cieszyn, ul. Niemiecka.

„Górnik". Organ Unii górników w Austryi. Wychodzi w 2, 3 i 4 środę w miesiącu. Rocznie 4 K 40 h. Numer pojedynczy 10 h. Adres redakcyi: Cieszyn, ul. Niemiecka 28. Adres administracyi: Ostrawa Morawska.

„Promień". Organ socyalistycznej młodzieży polskiej. Miesięcznik. Rocznie 4 K 60 h. Numer pojedynczy 4 h. Adres redakcyi i administracyi: Lwów, ul. Miłkowskiego 11.

„Ognisko". Czasopismo dla spraw drukarskich i pokrewnych zawodów. Wychodzi 5, 15 i 25 każdego miesiąca. Rocznie 4 K. Numer pojedynczy 20 h. Adres redakcyi, administracyi i ekspedycyi: Lwów, ul. Piekarska 18, I piętro.

„Zawodowiec". Organ Związków zawodowych w Galicyi. Wychodzi co drugą niedzielę. Numer pojedynczy 10 h. Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ul. Wiślna 5.

„Robotnik krawiecki". Dwutygodnik. Rocznie 2 K 40 h. Adres redakcyi i administracyi: Lwów, ul. Lindego.

„Metalowiec“. Organ metalowców. Numer pojedynczy 10 h. Adres redakcyi: Kraków ul. Wiślna 5.

„Robotnik we fabryce tytoniu“. Numer pojed. 10 h. Adres redakcyi: Wiedeń VI., Schmalzhofgasse 17.

„Gazeta cukiernicza“. Numer pojedynczy 10 h. Adres redakcyi: Lwów, ul. Skarbkowska 16.

„Kropidło“. Pismo-satyryczno-polityczne. Wychodzi dwa razy na miesiąc. Prenumerata roczna 4 K. Numer pojedynczy 20 h. Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ul. Wiślna 5.

Siła i świadczenia organizacyi zawodowych w r. 1906.

Wzrost organizacyi w r. 1906 przeszedł wszystkie nadzieje. W roku tym pozyskała organizacya nowych 125.000 członków, tak, że z końcem 1906 r. liczyła 448.270 członków, a w tej chwili przeszła już liczbę ½ miliona zorganizowanych robotników.

Wzrost liczby kobiet w organizacyi wynosił 13.788, co daje ogółem 42.190 zorganizowanych kobiet.

Wzrost majątku zakładowego wynosił 2 miliony koron, a ogólny stan majątku wynosił 7 milionów koron.

Liczba organizacyi centralnych wzrosła o 2, zaś liczba organizacyi miejscowych spadła z 100 na 89 tj. o 11.

Grupy miejscowe wzrosły z 2964 na 4063 t. j. o 1098.

Według zawodów przybyło członków u kamieniarzy, cieśli, kaflarzy, górników, szewców, kolejarzy i robotników tkackich, straciły zaś członków następujące zawody: kapelusznicy, rzeźbiarze, kowale.

Według poszczególnych krajów austryackich wynosi liczba członków stowarzyszeń centralnych i lokalnych oraz grup miejscowych:

Kraj koronny	Stow. centralne	Stow. lokalne	Grupy miejscowe	Zorganizowanych robotników		
				mężczyzn	kobiet	razem
Wiedeń	43	13	493	115.019	12.185	127.204
Austrya dolna	2	1	357	28.092	4.103	32.195
Czechy	4	35	1642	132.981	15.417	148.398
Bukowina	.	1	14	939	3	942
Dalmacya	.	1	9	659	2	661
Galicya	.	9	183	12.440	365	12.805
Istrya	.	13	55	9.509	465	9.974
Karyntya	.	1	61	3.118	519	3.637
Kraina	.	1	26	1.881	82	1.963
Morawy	.	2	418	44.416	5.154	49.570
Austrya górna	.	1	126	7.903	490	8.393
Solnogród	.	2	65	4.409	209	4.618
Szląsk	.	1	145	16.658	1.934	18.592
Styrya	.	5	246	21.037	1.084	22.121
Tyrol	.	2	149	6.696	157	6.853
Zagranica	.	1	6	323	21	344
Razem . .	49	89	4062	406.080	42.190	448.270

Ilość robotników zorganizowanych w stosunku do niezorganizowanych.

	robotników	zorgan.
Wiedeń	321.705	127.204
Austrya dolna	148.920	32.195
Czechy	872.321	148.398
Bukowina	15.314	942
Dalmacya	8.332	661
Galicya	113.839	12.805
Istrya	48.341	9.974
Karyntya	26.190	3.637
Kraina	25.497	1.993
Morawy	274.277	49.570
Austrya górna	68.193	8.393
Solnogród	15.907	4.618
Śląsk	108.883	18.592
Styrya	107.503	22.121
Tyrol	71.379	6.853
Zagranica	—	344
Razem	2,226 601	444.270

Przeciętnie jest na 100 zajętych robotników 20 zorganizowanych.

Sprawy pieniężne organizacyi.

Dochody organizacyi wynosiły:

w roku	1901	2	miliony	229.346	Kor.	21	hal.
„	1902	2	„	617.184	„	02	„
„	1903	2	„	942.854	„	88	„
„	1904	3	„	392.970	„	09	„
„	1905	4	„	641.726	„	81	„
„	1906	6	„	982.374	„	99	„
Razem		22	miliony	806.457	Kor.	—	hal.

Wydatki wynosiły:

w roku 1901	2,111.082 Kor.	12 hal.
„ 1902	2,392.539 „	77 „
„ 1903	2,647.066 „	20 „
„ 1904	3,004.160 „	50 „
„ 1905	3,829.751 „	41 „
„ 1906	5,609.810 „	01 „
Razem . .	19,594.410 Kor.	01 hal.

Osobno wydały samoistne organizacye w roku 1906:

dla strejkujących	1,855.132 Kor.	60 hal.
„ wyrzuconyah z pracy	63.766 „	50 „
Razem . .	1,918.900 Kor.	10 hal.

Szczegółowe wydatki wynosiły w r. 1906:

na wsparcia podróżne	129.631 Kor.	62 hal.
„ bezrobotnych	919.401 „	50 „
„ chorych, inwalidów, dla wdów i sierót i koszta pogrzebu	876.275 „	61 „
„ wsparcia w nadzwyczajnych wypadkach	312.430 „	46 „
Razem . .	2,237.739 Kor.	19 hal.

Dochody więc wynoszą okrągło 7 milionów, a wydatki 5,600.000, nadwyżka wynosi zatem 1,472.564 Kor.

Na pojedyncze organizacye przypada majątku:

drukarze	2,700.000 Kor.
metalowcy	700.000 „
Do przeniesienia	3,400.000 „

Z przeniesienia	3,400.000	Kor.
kapelusznicy	338.000	„
tkacze	315.000	„
litografi	258.000	„
murarze	256.000	„
drzewni	253.000	„
górnicy	189.000	„
kolejarze	188.000	„
Giserzy	173.000	„
piekarze	140.000	„
introligatorzy	116.000	„
urzędnicy Kas chorych	115.000	„
papierowi i chemiczni	92.000	„
tokarze	75.000	„
krawcy	67.000	„
szklarze	61.000	„
handlowcy	60.000	„
złotnicy	55.000	„
porcelanowi	53.000	„
skórni	45.000	„
urzędnicy asekuracyjni	44.000	„
malarze i lakiernicy	42.000	„
brązownicy	40.000	„
szewcy	40.000	„
Razem . .	6,515.000	Kor.

Prasa zawodowa.

Niemieckich	pism	zawodowych	46
czeskich	„	„	40
polskich	„	„	8
włoskich	„	„	1
słoweńskich	„	„	1

Nakład tych pism wynosi:

niemieckich	286.400	egzemplarzy.
czeskich	149.650	„
polskich	25.350	„
włoskich	670	„
słoweńskich	600	„
Razem . .	4.62670	egzemplarzy

Świadczenia organizacyi zawodowych.

w roku	Wsparcia podróżnym	bezrobotnym	chorym, wdowom i niezdolnym do pracy
1901	96.691	377.488	538.890
1902	151.218	360.289	485.764
1903	104.101	474.968	575.636
1904	95.970	583.301	661.190
1905	118.154	733.915	838.923
1905	124.476	887.531	561.451

czyli w przeciągu 6 lat kwotę **7,668.956 kor.**

Oprócz tego wydano na chwilowe wsparcia w potrzebie 705.470 K, co razem z powyższą sumą daje **ogólny wydatek 8,374.426 K.**

Oprócz tego wydano:

na pomoc prawną	94.037	K
„ pisma zawodowe	873.623	„
„ cele oświatowe	199.915	„
„ agitacyę i organizacyę	585.987	„
Razem . .	1,753.562	K

Z tego na poszczególne organizacye wypada:

na	piekarzy	52.865 K
„	budowlonych	186.684 „
„	górników	157.383 „
„	introligatorów	53.578 „
„	kolejarzy	375.156 „
„	metalowców	534.670 „
„	handlowców	66.425 „
„	drzewnych	268.092 „
„	kapeluszników	65.396 „
„	malarzy i lakierników	28.388 „
„	krawców	62.211 „
„	szewców	116.757 „
„	kamieniarzy	18.086 „
„	tytoniowycų	1.164 „
„	tkaczy	232.491 „
„	cieśli	48.935 „

i t. d.

Powyższe cyfry powinny przemówić do przekonania robotników. Jeżeli w jednym roku wydaje się na cele dświatowe 199.195, a na wsparcia dla bezrobotnych 887.531 K, co razem wynosi przeszło milion koron, to powinno nauczyć robotników, że dla siebie tylko znoszą grosz do organizacyi.

Z wzrostem członków rośnie też możność świadczenia ze strony organizacyi. Podczas gdy na wsparcia dla pezrobotnych w r, 1900 wydano 377.488 K, to już w r. 1906 wydano na ten cel 887.531 K, czyli w przeciągu **5 lat prawie trzy razy tyle.**

Im silniejszą staje się organizacya, tem więcej może członkom swoim świadczyć; dlatego

robotnicy, wstępujcie do organizacyi!

Liczba zorganizowanych robotników i robotnic w różnych krajach Europy w r. 1904.

	ogółem	kobiet	organizacyi centralnych	członków
Anglia	1,888.950	—	100	469.590
Holandya	32.281	2680	14	6.671
Dania	89.888	—	47	67.503
Szwecya	104.999	7012	30	81.753
Norwegia	16.237	—	10	9.043
Niemcy	1,406.625	—	63	48.604
Austrya	205.651	14415	45	205.651
Węgry	53.169	2099	17	53.161
Serbia	2.932	55	21	2.932
Bułgarya	1.672	27	—	1.672
Szwajcarya	41.862	—	22	26.784
Włochy	260.102	—	20	260.102
Hiszpania	56.900	—	9	56.900

ŚWIADCZENIA
STOWARZYSZEŃ ZAWODOWYCH

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Browarnicy	Wpisowe 60 hal. Wkładka 40 i 20 hal. tygodniowo	—	Po 52 tygodn. 1 K dziennie przez 8, 10 i 12 tygodni w roku	Po 52 tygodn. 1 K dziennie przez 8, 10 i 12 tygodni w roku; 20 K dodatek na przesiedlenie się	—	—	—	Wypadkowo
Ceglarze	Wpisowe I. kl. 1 K, II. kl. 50 hl. Wkładka I. kl. 52 hl. II. kl. 42 hl. tygodniowo	jak u mężczyzn	jednorazowa zapomoga 2 lub 3 K przy przesiedleniu do innego kraju 4 K	Po 1 roku I. kl. 5 K, II. kl. 3 K tygodniowo przez 5 tygodni w roku	—	—	—	—
Cieśle	Wpisowe 60 hl. Wkładka I. kl 30 hl. II. kl. 40 hl. III. kl. 50 hl. IV. kl. 60 hl. tygodniowo	—	Po 1 roku każdy odjeżdżający i przyjeżdżający otrzymuje 1 K aż do 30 K rocznie	Po 1 roku 6 K tygodn. przez 4 tygodnie w roku	—	—	—	Wypadkowo

Cukiernicy	Wpisowe 40 hl. Wkładka tygodniowa 60 hl.	Wpisowe 40 hl. Wkładka tygodniowa 30 h.	Po 26 tygodn. 1 kor. za 25 kilom. do wysokości 20 do 40 kor. w roku	Po 26 tygodn. 12 kor. dla mężczyzn, 6 kor., dla kobiet przez 2 do 8 tygodni w roku	Po 52 tygodniach 50 h. i 1 kor. dziennie przez 2 do 8 tyg. w roku	—	I. kl. po 104 tyg. 40 kor., po 208 tyg. 60 kor. II. po 104 tyg. 30 kor„ po 208 t. 40 k.	—
Drukarze	Wpisowe 6 kor. Wkładkła 1 kor. 50 h., do 1 kor. 70 hal. tygodn.	—	Po 6 tygodn. 1·20 kor. dziennie przez 180 dni w roku	Po 52 tygodn. 2 kor. dziennie przez 100 dni w roku. Koszta przesiedlenia do 70 kor.	1·80 kor. dziennie przez 365 dni; 1·20 K. dziennie po upływie tych dni	Stosownie do czasu członkowstwa 8 do 13 kor. tygodniowo	Stosownie do członkowstwa 100 do 400 kor. Zapomoga dla sieót 4 i 8 kor.	Wypadkowo
Drzewni	Wpisowe 25 hl. Wkładka 52, 46, 40 i 34 hal. tygodn.	Wpis. 20 hl. Wkładka 17 i 25 hal. tygodniowo	Po 1 roku 3 i 2 hal. za kilometr stosownie do klasy	Po 1 roku stosownie do klasy 6, 7, 8, 10, 12 i 14 kor. tygodn. przez 5 do 6 tygodni w roku	Po 1 roku stosownie do klasy 90 hal. (dla kobiet 50 hal.) przez 84 dni w roku	—	Po 1 roku 40 kor. (dla kobiet 30 kor.)	Wypadkowo

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Fabryki chemiczne i papiernie	Wpisowe 60, 50, 40 i 30 hl. Wkładka I. kl. 38 hl., II. kl. 32 hl., III. kl. 28 hl., IV. kl. 22 hl. tygodniowo	jak u mężczyzn	Po 1 roku I. kl. 1·14 K, II. kl. 1 K, III. kl. 85 hl., IV. kl. 71 hl. dziennie przez 10 tygodni w roku	Po 1 roku I. kl. 8 K, II. kl. 7 K, III. kl. 6 K, IV. kl. 5 K przez 7 do 10 tygodni w r.	Po 26 tyg. I. kl. 40 hl., II. kl. 80 hl. dziennie przez 20 tygodni w r.	—	Po 26 tygodniach I. kl. 15 K, II. kl. 30 K.	—
Fabr. tytoniu	Wpisowe 40 hl. Wkładka 24 hl. tygodniowo	jak u mężczyzn	—	—	Po 52 tyg. 60 hl. dziennie przez 4, 5 i 6 tygodni w roku. W razie porodu 8 K.	—	—	wydalonym z pracy 10 K tyg.
Fabr. porcel.	Wpisowe 1 K, 30 i 50 hal. Wkładka I. kl. 72 hl., II. kl. 60 hl., III. kl. 50 hl. IV. kl. 40 hal. tygodniowo	jak u mężczyzn i V. kl. 32 hl. dla młodocianych	Po 1 roku I. kl. 12 K, II. kl. 9 K, III. kl. 6 K, IV. kl. 3 K, V. kl. 3 K przez 6 do 12 tygodni w r.	jak zapomoga w czasie podróży	Po 26 i 52 tygodniach 60 hl. dziennie przez 6 do 10 tygodni w roku	—	Stosownie do czasu czł. po 1 r. 80 K, po 2 i pół lat. 160 K do 400 K	Wypadkowo

Fryzyerzy	Wpisowe 40 hal. Wkładka 46 hal. tygodniowo	—	Po 1 roku 1 kor. dziennie przez 15 do 30 dni w roku	Po 1 roku 6, 10 i 12 kor. tygodniowo przez 6, 7 i 8 tyg. w roku	—	—	—	Wypadkowo
Garbarze	Wpisowe 50 hal. Wkładka I. kl. 22 h., II. kl. 40 hal. i III. kl. 50 hal. tygodniowo (22 hal. tylko dla pomocników i robotników młodocianych)	jak u mężczyzn	Po 1 roku II. kl. 2 hal., III. kl. 3 hal. za kilom. do wysokości 60, 70, 80 i 110 kor w roku stosownie do czasu członkowstwa	Po 1 roku II. kl. 6, 7 i 8 K., III. kl. 8, 9 i 11 kor. po dwa razy przez 5 tygodni w roku, stosownie do czasu członkowstwa	Po 1 roku 30 i 40 hal. dziennie przez 10 tygodni w r.	—	Po 1 roku 20 i 40 K. jednorazowo	Wypadkowo
Giserzy	Wpisowe 1 kor. Wkładka 30 i 40 h. tygodniowo	Wpis. 1 kor. Wkładka 24 hal.	Po 26 tygodn. 1 kor. dziennie przez 20 dni w roku	Po 1 roku 6, 8, 9, 10, 11 i 13 kor. tygodniowo przez 5, 6, 7 i 8 tygodni w roku	Po 1 roku (osobna wkładka) 1 kor. dziennie przez 20, 40 i 52 tygodni w roku	—	Po 1 roku (osobna wkład.) 40 k., po każdym nast. r. o 30 k. więcej aż do 160 k.	Wypadkowo

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Górnicy	Wpisowe 20 i 15 h. Wkładka 30 i 15 h. (15 h. tylko dla młodocian. i profesyonistów), wkładka na fundusz pośmiertny 1 K w roku	Wpisowe 15 hal. Wkładka 15 hal. tygodniowo	Po 1 roku 1 K dziennie jednak zapomoga w czasie podróży i bezrobocia razem nie może przekroczyć 72 K 80 hl. w roku	Po 1 roku 1 K 30 hal. dziennie przez 8 tygod. w roku	Po 1 roku 30 hl. dziennie przez 10 tygodni w roku	—	Po roku 50 K, w razie śmierci żony lub matki członka 30 koron	Wypadkowo
Handlowcy	Wpisowe 1 K. Wkładka I. kl. 1 K, II. kl. 2 K, III. kl. 4 K miesięcznie	jak u mężczyzn	—	Po 52 tygodn. 2 i 4 K dziennie przez 30 do 100 dni w roku	Po 52 tygodniach 2 i 4 K dziennie przez 30 do 100 dni w roku	—	Po 8 i 15 latach I. kl. 200 do 500 kor., II. kl. 300 do 700 kor.	—
Hutn. szkła	Wpisowe 31, 41 i 51 hal. Wkładka 31, 41 i 51 hal. tygodniowo	Wkładka 22 hal.	Stosownie do potrzeby dobrowolne datki	Po 1 roku 6, 9 i 12 K tygodniowo przez 10 tygodni w roku	—	—	—	Wypadkowo

Introligatorzy	Wpisowe 30 do 80 hal. Wkładka 60 i 80 hal. tygodniowo	Wpisowe 30 i 40 hal. Wkładka 30 i 40 hal. tygodniowo	Po 26 tygod. 80 hal. dziennie przez 40 dni, po 52 tyg. przez 70 dni w roku	Po 1 roku 1 kor. do 1·20 dziennie i 90 i 70 hl. dziennie przez 10 tygodni w roku	Po 1 roku 90, 70 50 i 35 hal. dziennie przez 10 do 30 tygodni w roku	25 kor. i 35 kor. mies. stosownie do czasu człon.	15 do 300 kor. dla mężcz. a 30 do 100 kor. dla kobiet	—
Kaflarze	Wpisowe 2 kor. 1·50 kor. i 1 kor. Wkładka I. kl. 46 hl., II. kl. 36 hal., III. 26 hal.	tak jak u mężcz., jednak przystąpienie do I. i II. kl. zależne jest od wysokości zarobku (12 i 16 kor. tygodniowo)	Po 1 roku stosownie do klas 6 i 9 kor. przez 7 do 10 tygodni w roku	jak zapomoga w czasie podr.	—	—	—	Wypadkowo
Kapelusznicy	Wpisowe 40 hl. do 5 kor. Wkładka I. kl. 1 kor. 30 i 60 hl. II. kl. 70 i 36 hl., III. 40 hal., IV. kl. 30 hl. tygodn.	jak u mężczyzn IV. kl. 30 hal.	Po 26 tygodn. 1 kor. dziennie przez 150 dni w roku	Po 1 roku 1 kor. do 2 kor. dziennie przez 3 do 14 tygodni w roku	Po 26 tygodni 1·87 kor. i 70 h. dziennie przez 20 względnie 52 tygodni w roku	Po 1040 tygodniach 26 i 36 kor. miesięcznie	Po 1 roku 60 do 100 kor. jednorazowo	Wypadkowo

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomogą w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Kolejarze	Wpisowe 50 hal. Wkładka 80 hal. miesięcznie	—	—	Obrona prawna	—	—	—	Wypadkowo
Kowale	Wpisowe 1 K. Wkładka I. kl. 50 hl., II. kl. 36 hl., III. kl. 24 hl. tygodniowo	—	Po 52 tygodn. przez Związek metalowców	Po 52 tygodn. 6 K tygodniowo przez 10 tygodni w każdem półroczu	Po 52 tyg. 1 K dziennie przez 13 tygodni w roku	—	Po roku 40 K	—
Krawcy	Wpisowe 40 hal. Wkładka 48, 38 i 28 hal. tygodniowo	Wpisowe 40 hal. Wkładka 28 hal. tygodniowo	Po 1 roku 1 K dziennie przez 6 tygodni w r.	Po 1 roku 1 K dziennie przez 6 tygodni w r. po 3 latach 1·20 K, po 5 latach 1·40 K dziennie przez 6 tygodni w roku	Po 1 roku 1 K dziennie przez 20 tygodni w roku	—	Po 1 roku 40 i 30 K dla kobiet 20 K	Wypadkowo

Kamieniarze	Wpisowe 50 h. Wkładka I. kl. 50 hal. II. kl. 40 hal. III. kl. 30 hal. tygod.	—	Po 1 roku 70 hal. dziennie do wysokości 30, 42 i 56 K. w roku	Po 1 roku 6, 7 i 8 kor. tygodniowo przez 5, 6, i 7 tygodni w roku	—	—	—	Wypadkowo
Kuśnierze	Wpisowe 1 K. Wkładka 40 h. tygodniowo	Wpisowe 1 kor. Wkładka 30 hal. tygodniowo	Po 26 tygod. 6 razy po 10 kor. w jednym roku	Po 26 tygodniach 10 K. tygodniowo przez 6 tygodni w roku	Po 26 tygodniach 8 K. tygodniowo przez 20 tygodni w roku w czasie porodu 8 kor.	—	Po 26 tygodn. 50 kor.	Wypadkowo
Litografi	Wpisowe 4 kor. do 16 kor. Wkładka kor. 1·20 tygodniowo, ostatni tydzień w miesiącu kor. 1·30.	—	Po 13 i 26 tygodniach 4 hal. za kilom. w wysokości 27 kor. do 72 kor. w roku	Po 1 roku 2 kor. dziennie przez 13 tygodni w roku	Po 26 tygodniach kor. 2·28 dziennie przez 34 tygodnie i pół zapomogi przez 18 tygodni	8 kor. do 12 kor. tygodn. stosownie do czasu członkostwa	Stosownie do czasu członkostwa 50 do 300 kor.	Wypadkowo

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Malarze	Wpisowe 1 K. Wkładka w 35 letnich tygodniach 80 hal., w 17 zimowych tygodniach 16 h.	—	Po 1 roku 3 hl. za kilometer do 20 K w roku	—	Po 1 roku stosownie do czasu członkowstwa 50 h. do 1·20 K dziennie przez 28 do 84 dni w roku	—	Stosownie do czasu członk. 20 do 50 K, w razie śmierci żony połowę z tego	Wypadkowo
Metalowcy	Wpisowe 60 hl. Wkładka I. kl. 60 hal., II. kl. 38 hal., III. kl. (dla młodocian.) 34 h. tygodniowo	24 hl. tygodniowo	Po 1 roku 1 K dziennie aż do 55 K w roku po 3 latach do 72 K, po 5 latach do 91 K, w II kl. 40 K w r	Po 1, 3 do 5 lat 11, 12 i 13 K tygodniowo przez 5, 6 i 7 tygodni w r.	Po 1 roku 70, 85 i 95 h. dzien. przez 10, 14 i 18 tygodn. w roku wyłącznie dla hutn. i chałupn.	—	Po roku 40 K „ 3 latach 50 K „ 5 „ 60 „	Wypadkowo
Młynarze	Wpisowe 1 K. Wkładka I. kl. 40 hl., II. kl. 20 h. tygodniowo	—	Po 1 roku 1 K dziennie przez 4 do 6 tygodni w r.	Po 52 tygodn. względnie po 104 tygodn. 1 K dziennie przez 4 do 6 tygodni w r.	Po 1 roku, względnie 104 tygodniach 60 h. dziennie najwyżej przez 6 tyg. w roku	—	—	Wypadkowo

Modeliści	Wpisowe 1 kor. Wkładka 40 h. tygodniowo	—	Przez Związek metalowców	Po 52 tygodniach 12 K. 15 kor. i 18 kor. tygod. przez 6 tyg. w roku	—	—	Po roku 20 do 30 K.	—
Murarze	Wpisowe 40 h. i 1 K. Wkładka przy zarobku do 2·50 kor. 20 hal. tygodniowo, do 3·40 kor. 30 hal., do 4 kor. 40 hal.. ponad 4 kor. 50 hal. tyg. przez 40 tygodn. w roku	—	Po 40 tygod. 70 hal. dziennie w czasie od 1 listopada do 31 marca do wysokości 30 kor. w roku	—	—	—	Po 40 tygodn. 20 do 75 kor. stosownie do czasu i klasy	—
Piekarze	Wpisowe 1 K. Wkładka I. kl. 60 hal., II kl. 80 hal., III. kl. 1 kor. tygod. II. i III. kl. dodatek do zap. chor. 2 hal. tyg.	—	Po 52 tygod. 1 kor. dziennie w I. i II. kl. 1·50 kor. w III. kl. przez 50 dni w roku	Tak samo jak w czasie podróży	Tak samo jak w czasie podróży	—	Po 1 roku 30, 40, 60 i 100 K. jednorazowo	—

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Robotn. handl. i transportowi	Wpisowe 50 h. Wkładka 40 i 50 hal. tygodniowo	Wpisowe 50 hal. Wkładka 30 i 40 hal. tygodniowo	Po 26 tygodniach od wypadku	Po 1 roku i 3 latach 4, 6 i 8 K. tygodniowo przez 5 do 8 tygodni w roku.	Po 52 tyg. 70 hl. po 156 tyg. 80 hal. dziennie przez 60 i 80 dni w roku	—	Po 1 roku 30 i 40 kor., po 5 latach 40 i 60 koron	—
Rzeźbiarze	Wpisowe 40 h. Wkładka 50 h. tygodniowo	—	Po 26 tygodniach 3 K. w każdej grupie i stacyi płatniczej	Po 1 roku 5 kor. tygodniowo przez 4 tygodnie w roku	—	—	Po 1 roku 20 K.	Wypadkowo
Rękawicznicy	Wpisowe 1·20 .kor.. 80 i 60 h., Wkładka I. kl. 38 hal., II. kl. 28 hal., III, kl. 14 hal. tygodniowo	Wpisowe 60 hal. Wkładka 8 hal. tygodniowo	Po 26 tyg. I. kl. 90 hal., II. kl. 75 hal. dziennie; po 1 roku I. kl. 1·20 kor., II. kl. 1 kor. dziennie przez 8 tygodni w roku	Po 1 roku I. kl. 1·20 K. II. kl. 1 kor., III. kl. 60 hal. — kobiety 50 hal. dziennie przez 4 tyg. w roku	—	—	—	—

Szewcy	Wpisowe 50 h. wkładki: I kl. 60 hal., II. kl. 40 hal., III. kl. 40 hal., IV. kl. 30 hal.	Jak u mężczyzn	Po 1 roku 2 hal. za kilometer aż do 30 kor. w jednym roku, koleją 1·50	Po 52 tyg. 8 kor. tyg. przez 5 tyg. w roku	Stosownie do czasu członkowstwa 1 K. dziennie przez 10 do 25 tygodni w roku	—	Stosownie do czasu członkostwa i klasy 40 kor. do 60 kor. jednorazowo	Wypadkowo
Siodlarze i rymarze	Wpisowe 50 h. Wkładka tyg. 30 hal. i 20 hal. fundusz oporu	Jak u mężczyzn	Po 26 tygodniach w każdej grupie 3 kor. jednorazowo w roku	Po 1 roku 9 kor. przez 12 tygodni w roku	—	—	—	Wypadkowo
Tokarze	Wpisowe 40 h. wkładka 30 i 20 hal. tygodniowo	Wpisowe 40 hal. Wkładka 10 hal. tygodniowo	Po 26 tygodniach 3 hal. za kilometr do wysokości 30 kor. w roku	Po 1 roku 8 i 10 kor. tygodniowo przez 6, 8 i 10 tygodni w roku	—	—	Po 2 latach 30 kor.	—

Zawód	Wysokość wkładek tygodniowych i wpisowego		Zapomoga w czasie podróży	Zapomoga w czasie bezrobocia	Zapomoga w czasie choroby	Zapom. dla inwalid.	Odprawa pośmiert.	Zapom. nadzw.
	mężczyzn	kobiet						
Tkacze	Wpisowe 40 hl. Wkładka I. kl. 34 hal. II. kl. 30 hal. III. kl. 26 hal.	jak u mężczyzn	Po 26 tygodniach 2 hal. za kilometer aż do 20 K w roku	Po 52 tygodniach I. kl. 9 K, II. kl. 7·50 K, III. kl. 6 K przez 6 tygodni w r.	—	—	Po 1 roku 20 K „ 2 latach 40 „ „ 3 „ 60 „ „ 4 „ 80 „	—
Urzędnicy prywatni	Wpisowe 1 K Wkładka z prawem do zapomóg 1·40 K, bez prawa 80 hal. tygodniowo	jak u mężczyzn	—	Po 52, 104 i 260 tygodniach 2·20 K dziennie przez 42 dni w roku	Po 52 tygodniach 2·20 K dziennie przez 42 dni w roku	—	Po 5 latach 55 K, po 10 latach 110 K, po 15 latach 170 K	Wypadkowo
Urzędnicy kas chorych	Wpisowe 20 hl. Wkładka 1 procent pensyi i 40 hal. miesięcznie	—	—	—	Po 1 roku 2 K dziennie przez 52 tygodni po zamknięciu pensyi	Po 5 latach 40 proc. pensyi	W razie śmierci otrzymuje rodzina 90 proc. wkładek	—

Adresy organizacyi centralnych w Austryi.

Budowlani, VII/3 Neustiftgasse 68.
Browarnicy, V/2 Spengergasse 36.
Chemiczni, VI/1 Gumpendorferstrasse 62.
Ceglarze, Inzersdorf k. Wiednia, Triesterstrasse 49.
Cieśle, VI/2 Bürgerspitalgasse 17.
Cukrownicy, VI/1 Dreihufeisengasse 11 Gasthaus.
Drukarze, VII/1 Zieglergasse 25.
Drzewni, V/1 Margarethenstr. 112.
Fotografi, Wien IV/2 Fach pocztowy.
Fryzyerzy, VI/2 Königseggasse 10.
Górnicy, (Unia) Thurn k. Cieplic, Kulmerstrasse 378 (Czechy).
Giserzy, VIII/2 Lerchenfeldergürtel 58.
Handlowcy, I/1 Neuthorgasse 15.
Introligatorzy, V/1 Rüdigergasse 5.
Krawcy, VI/2 Königseggase 10.
Kamieniarze, VI/2 Schmalzhofgasse 17.
Kapelusznicy, VIII/2 Lerchengasse 13.
Kolejarze, V/1 Zentagasse 5.
Kowale, XVI/6 Hasnerstrasse 112. II/23 u F. Ullricha.
Kaflarze, V/2 Schönbrunnerstr. 112.
Kuśnierze, VII/1 Neubaugasse 5 „zur Glocke".
Malarze i lakiernicy, VIII/2 Krothenthalergasse 10.
Maszyniści i palacze, XXI/1 Andreas-Hofergasse 11.
Metalowcy, V/2 Kohlgasse 27.
Modeliści, VI/2 Webgasse 17.
Młynarze, Schwechat bei Wien Nr. 59 bei I. Beer.
Piekarze, VII/1 Kandlgasse 12.
Rzeźbiarze, V/1 Schlossgasse 2, Gasthaus.

Rękawicznicy, Prag I, Karpfengasse 56.
Szewcy, VI/2 Königseggasse 10.
Tkacze, (Unia tkacka) VI/2 Schmalzhofgasse 17.
Tokarze, VI/2 Königseggasse 10.
Tytoniowi, VI/2 Schmalzhofgasse 17.
Transportowi, VI/1 Kasernengasse 14.

Adresy organizacyi centralnych za granicą.

Anglia, I. Mitchell, General Federation of Trade Union, London E. C. 168—170 Temple Chambers, Temple Avenue.

Argentyna, Hector Mattai, Federation Obrera Argentinia, Buenos-Aires, Saranti 896.

Belgia, J. Bergmans, Commission Syndicale, Brüssel, Rue Joseph Stevens, (Maison du Peuple).

Bułgarya, Dragomir Danoff, Centralkommission der Gewerkschaften Bulgariens, Sofia, Ul. Maria Louisa 45.

Dania, E. M. Olsen, De Samvirkende Fagforbund i Danmark, Kopenhaga K. Nörre Farimagsgade 7. 1 Sal.

Francya, V. Griffuelhes, Confederationgénérale du Travail, Paryż 33, Rue de la Grange-aux Belles.

Finlandya, Finska Arbetarepartiets Styrelse, Helsingsfors, Finnland.

Holandya, G. van Erkel, Natonaal Arbeids-Secrétariaat, Amsterdam, Rozengracht 164.

Hiszpania, Vincente Barrio, Union general de Tabajadores, Madryt, Relatores 24.

Japonia, G. Yamane, Kingsley Hall, Kanda, Tokio.

Niemcy, E. Legien, Generalkommission der Gewerkschaften Deutschlands, Berlin SO. 16, Engelufer 15.

Norwegia, Arbejdenes fagl. Landsorganisations, Christiania, Bragaden 7 IV.

Serbia, G. Pavitsevits, Centralverband der Gewerkschaften Serbiens, Belgrad, Radniczke Novine.

Szwecya, H. Lindquist, Landssecretatiatet, Sztokholm Folkets Hus, Barnhusgatan 14.

Szwajcarya, F. Thies, Sekretär des Schweizer Gewerkschaftsbundes, Bern, Lilienweg 20.

Stany Zjednoczone, Sam. Gompers, American Federation of. Labor, Waszyngton D. C., 423—425 G. Street N. W.

Węgry, Jaszai Samu, Ungarländischer Gewerkschaftsrat, Budapeszt VII., Kerepesi ut 32.

Włochy, Confederazione de lavoro, Turyn, Corso Siccardi 12.

TABLICA OBLICZENIA PŁACY

od 24 hal. do 100 hal. za czas pracy od $^1/_2$ do 14 godzin.

Godziny	Płaca za godzinę w halerzach												
	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46	48
	Płaca w koronach												
0·5	0.12	0·13	0·14	0·15	0·16	0·17	0·18	0·19	0·20	0·21	0·22	0·23	0·24
1·0	0·24	0·26	0·28	0·30	0·32	0·34	0·36	0·38	0·40	0·42	0·44	0·46	0·48
1·5	0·36	0·39	0·42	0·45	0·48	0·51	0·54	0·57	0·60	0·63	0·66	0·69	0·72
2·0	0·48	0·52	0·56	0·60	0·64	0·68	0·72	0·76	0·80	0·84	0·88	0·92	0·96
2·5	0·60	0·65	0·70	0·75	0·80	0·85	0·90	0·95	1·00	1·05	1·10	1·15	1·20
3·0	0·72	0·78	0·84	0·90	0·96	1·02	1·08	1·14	1·20	1·26	1·32	1·38	1·44
3·5	0·84	0·91	0·98	1·05	1·12	1·19	1·26	1·33	1·40	1·47	1·54	1·61	1·68
4·0	0·96	1·04	1·12	1·20	1·28	1·36	1·44	1·52	1·60	1·68	1·76	1·84	1·92
4·5	1·08	1·17	1·26	1·35	1·44	1·53	1·62	1·71	1·80	1·89	1·98	2·07	2·16
5·0	1·20	1·30	1·40	1·50	1·60	1·70	1·80	1·90	2·00	2·10	2·20	2·30	2·40
5·5	1·32	1·43	1·54	1·65	1·76	1·87	1·98	2·09	2·20	2·31	2·42	2·53	2·64

6·0	1·44	1·56	1·68	1·80	1·92	2·04	2·16	2·28	2·40	2·52	2·64	2·76	2·88
6·5	1·56	1·69	1·82	1·95	2·06	2·21	2·34	2·47	2·60	2·73	2·86	2·99	3·12
7·0	1·68	1·82	1·96	2·10	2·24	2·38	2·52	2·66	2·80	2·94	3·08	3·22	3·36
7·5	1·80	1·95	2·10	2·25	2·40	2·55	2·70	2·85	3·00	3·15	3·30	3·45	3·60
8·0	1·92	2·08	2·24	2·40	2·56	2·72	2·88	3·04	3·20	3·36	3·52	3·68	3·84
8·5	2·04	2·21	2·38	2·55	2·72	2·89	3·06	3·23	3·40	3·57	3·74	3·91	4·08
9·0	2·16	2·34	2·52	2·70	2·88	3·06	3·24	3·42	3·60	3·78	3·96	4·14	4·32
9·5	2·28	2·47	2·66	2·85	3·04	3·23	3·42	3·61	3·80	3·99	4·18	4·37	4·56
10·0	2·40	2·60	2·80	3·00	3·20	3·40	3·60	3·80	4·00	4·20	4·40	4·60	4·80
10·5	2·52	2·73	2·94	3·15	3·36	3·57	3·78	3·99	4·20	4·41	4·62	4·83	5·04
11·0	2·64	2·86	3·08	3·30	3·52	3·74	3·96	4·18	4·40	4·62	4·84	5·06	5·28
11·5	2·76	2·99	3·22	3·45	3·68	3·91	4·14	4·37	4·60	4·83	5·06	5·29	5·52
12·0	2·88	3·12	3·36	3·60	3·84	4·08	4·32	4·56	4·80	5·04	5·28	5·52	5·76
12·5	3·00	3·25	3·50	3·75	4·00	4·25	4·50	4·75	5·00	5·25	5·50	5·75	6·00
13·0	3·12	3·38	3·64	3·90	4·16	4·42	4·68	4·94	5·20	5·46	5·72	5·98	6·24
13·5	3·24	3·51	3·78	4·05	4·32	4·59	4·86	5·13	5·40	5·67	5·94	6·21	6·48
14·0	3·36	3·64	3·92	4·20	4·48	4·76	5·04	5·32	5·60	5·90	6·16	6·44	6·72

TABLICA OBLICZANIA PŁACY

od 24 hał. do 100 hal. za czas pracy od ½ do 14 godzin.

Godziny	Płaca za godzinę w halerzach												
	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72	74
	Płaca w koronach												
0·5	0·25	0·26	0·27	0·28	0·29	0·30	0·31	0·32	0·33	0·34	0·35	0·36	0·37
1·0	0·50	0·52	0·54	0·56	0·58	0·60	0·62	0·64	0·66	0·68	0·70	0·72	0·74
1·5	0·75	0·78	0·81	0·84	0·87	0·90	0·93	0·96	0·99	1·02	1·05	1·08	1·11
2·0	1·00	1·04	0·08	1·12	1·16	1·20	1·24	1·28	1·32	1·36	1·40	1·44	1·48
2·5	1·25	1·30	1·35	1·40	1·45	1·50	1·55	1·60	1·65	1·70	1·75	1·80	1·85
3·0	1·50	1·56	1·62	1·68	1·74	1·80	1·86	1·92	1·98	2·04	2·10	2·16	2·22
3·5	1·75	1·82	1·89	1·96	2·03	2·10	2·17	2·24	2·31	2·38	2·45	2·52	2·59
4·0	2·00	2·08	2·16	2·24	2·32	2·40	2·48	2·56	2·64	2·72	2·80	2·88	2·96
4·5	2·25	2·34	2·43	2·52	2·61	2·70	2·79	2·88	2·97	3·06	3·15	3·24	3·33
5·0	2·50	2·60	2·70	2·80	2·90	3·00	3·10	3·20	3·30	3·40	3·50	3·60	3·00
5·5	2·75	2·86	2·97	3.08	3·19	3·30	3·41	3·52	3·63	3·76	3·85	3·96	4·77

6·0	3·00	3·12	3·24	3·36	3·48	3·60	3·72	3·84	3·96	4·08	4·20	4·32	4·44
6·5	3·25	3·38	3·51	3·64	3·77	3·90	4·03	4·16	4·29	4·42	4·55	4·68	4·81
7·0	3·50	3·64	3·78	3·92	4·06	4·20	4·34	4·48	4·62	4·76	4·90	5·04	5·18
7·5	3·75	3·90	4·05	4·20	4·35	4·50	4·65	4·80	4·95	5·10	5·25	5·40	5·55
8·0	4·00	4·16	4·32	4·48	4·64	4·80	4·96	5·12	5·28	5·44	5·60	5·76	5·92
8·5	4·25	4·42	4·59	4·76	4·93	5·10	5·27	5·44	5·61	5·78	5·95	6·12	6·29
9·0	4·50	4·68	4·86	5·04	5·22	5·40	5·58	5·76	5·94	6·12	6·30	6·48	6·66
9·5	4·75	4·94	5·13	5·32	5·51	5·70	5·89	6·08	6·27	6·46	6·65	6·84	7·03
10·0	5·00	5·20	5·40	5·60	5·80	6·00	6·20	6·40	6·60	6·80	7·00	7·20	7·40
10·5	5·25	5·46	5·67	5·88	6·09	6·30	6·51	6·72	6·93	7·14	7·35	7·56	7·77
11·0	5·50	5·72	5·94	6·16	6·38	6·60	6·82	7·04	7·26	7·48	7·70	7·92	8·14
11·5	5·75	5·98	6·21	6·44	6·67	6·90	7·13	7·36	7·59	7·82	8·05	8·28	8·51
12·0	6·00	6·24	6·48	6·72	6·96	7·20	7·44	7·68	7·92	8·16	8·40	8·64	8·88
12·5	6·25	6·55	6·75	7·00	7·25	7·50	7·75	8·00	8·25	8·50	8·75	9·00	9·25
13·0	6·50	6·76	7·02	7·28	7·54	7·80	8·06	8·32	8·58	8·84	9·10	9·36	9·62
13·5	6·75	7·02	7·29	7·56	7·83	8·10	8·37	8·64	8·91	9·18	9·45	9·72	9·99
14·0	7·00	7·28	7·56	7·84	8·12	8·40	8·68	8·96	9·24	9·52	9·80	10·08	10·36

TABLICA OBLICZANIA PŁACY

od 24 hal. do 100 hal. za czas pracy od 1/2 do 14 godzin.

Godziny	Płaca za godzinę w halerzach												
	76	78	80	82	84	86	88	90	92	94	96	98	100
	Płaca w koronach												
0·5	0·38	0·39	0·40	0·41	0·42	0·43	0·44	0·45	0·46	0·47	0·48	0·49	0·50
1·0	0·76	0·78	0·80	0·82	0·84	0·86	0·88	0·90	0·92	0·94	0·96	0·98	1·00
1·5	1·14	1·17	1·20	1·23	1·26	1·29	1·32	1·35	1·38	1·41	1·44	1·47	1·50
2·0	1·52	1·56	1·60	1·64	1·68	1·72	1·76	1·80	1·84	1·88	1·92	1·96	2·00
2·5	1·90	1·95	2·00	2·05	2·10	2·15	2·20	2·25	2·30	2·35	2·40	2·45	2·50
3·0	2·28	2·34	2·40	2·46	2·52	2·58	2·64	2·70	2·76	2·82	2·88	2·94	3·00
3·5	2·66	2·73	2·80	2·87	2·94	3·01	3·08	3·15	3·22	3·29	3·36	3·43	3·50
4·0	3·04	3·12	3·20	3·28	3·36	3·44	3·52	3·60	3·68	3·76	3·84	3·92	4·00
4·5	3·42	3·51	3·60	3·69	3·78	3·87	3·96	4·05	4·14	4·23	4·32	4·41	4·50
5·0	3·80	3·90	4·00	4·10	4·20	4·30	4·40	4·50	4·60	4·70	4·80	4·90	5·00
5·5	4·18	4·29	4·40	4·51	4·62	4·73	4·84	4·95	5·06	5·17	5·28	5·39	5·50

6·0	4·56	4·68	4·80	4·92	5·04	5·16	5·28	5·40	5·52	5·64	5·76	5·88	6·00
6·5	4·94	5·07	5·20	5·33	5·46	5.59	5·72	5·85	5·98	6·11	6·24	6·37	6·50
7·0	5·32	5·46	5·60	5·74	5·88	6·02	6·16	6·30	6·44	6·58	6·72	6·86	7·00
7·5	5·70	5·85	6·00	6·15	6·30	6·45	6·60	6·75	6·90	7·05	7·20	7·35	7·50
8·0	6·08	6·24	6·40	6·56	6·72	6·88	7·04	7·20	7·36	7·52	7·68	7·84	8·00
8·5	6·46	6·63	6·80	6·97	7·14	7·31	7·48	7·65	7·82	7·99	8·16	8·33	8·50
9·0	6·84	7·02	7·20	7·38	7·56	7·74	7·92	8·10	8·28	8·46	8·64	8·82	9·00
9·5	7·22	7·41	7·60	7·79	7·98	8·17	8·36	8·55	8·74	8·93	9·12	9·31	9·50
10·0	7·60	7·80	8·00	8·20	8·40	8·60	8·80	9·00	9·20	9·40	9·60	9·80	10·00
10·5	7·98	8·19	8·40	8·61	8·82	9·03	9·24	9·45	9·66	9·87	10·08	10·29	10·50
11·0	8·36	8·58	8·80	9·02	9·24	9·46	9·64	9·90	10·12	10·34	10·56	10·78	11·00
11·5	8·74	8·97	9·20	9·43	9·66	9·89	10·12	10·35	10·58	10·81	11·04	11·27	11·50
12·0	9·12	9·36	9·60	9·84	10·08	10·32	10·56	10·80	11.04	11·28	11·52	11·76	12·00
12·5	9·50	9·75	10·00	10·25	10·50	10·75	11·00	11·25	11·50	11·75	12·00	12·25	12·50
13·0	9·88	10·14	10·40	10·66	10·92	11·18	11·44	11·70	11·96	12·22	12·48	12·74	13·00
13·5	10·26	10·53	10·80	11·07	11·34	11·61	11·88	12·15	12·42	12·69	12·96	13·23	13·50
14·0	10·64	10·92	11·20	11·48	11·76	12·04	12·32	12·60	12·88	13·16	13·44	13·72	14·00

TABLICA MNOŻENIA.

Przykład: Jeżeli chcemy wiedzieć, ile jest n. p. 15 × 17, to iloczyn znajdziemy w rubryce 17, a w 15 szeregu, w tym wypadku 255.

	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33	36	39	42	45	48	51	54	57	60
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44	48	52	56	60	64	68	72	76	80
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90	96	102	108	114	120
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77	84	91	98	105	112	119	126	133	140
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	88	96	104	112	120	128	136	144	152	160
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90	99	108	117	126	135	144	153	162	171	180
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200
11	22	33	44	55	66	77	88	99	110	121	132	143	154	165	176	187	198	209	220
12	24	36	48	60	72	84	96	108	120	132	144	156	168	180	192	204	216	228	240
13	26	39	52	65	78	91	104	117	130	143	156	169	182	195	208	221	234	247	260
14	28	42	56	70	84	98	112	126	140	154	168	182	196	210	224	238	252	266	280

15	30	45	60	75	90	105	120	135	150	165	180	195	210	225	240	255	270	285	300
16	32	48	64	80	96	112	128	144	160	176	192	208	224	240	256	272	288	304	320
17	34	51	68	85	102	119	136	153	170	187	204	221	238	255	272	289	306	323	340
18	36	54	72	90	108	126	144	162	180	198	216	234	252	270	288	306	324	342	360
19	38	57	76	95	114	133	152	171	190	209	228	247	266	285	304	323	342	361	380
20	40	60	80	100	120	140	160	180	200	220	240	260	280	300	320	340	360	380	400
21	42	63	84	105	126	147	168	189	210	231	252	273	294	315	336	357	378	399	420
22	44	66	88	110	132	154	176	198	220	242	264	286	308	330	352	374	396	418	440
23	46	69	92	115	138	161	184	207	230	253	276	299	322	345	368	391	414	437	460
24	48	72	96	120	144	168	192	216	240	264	288	312	336	360	384	408	432	456	480
25	50	75	100	125	150	175	200	225	250	275	300	325	350	375	400	425	450	475	500
26	52	78	104	130	156	182	208	234	260	286	312	338	364	390	416	442	468	494	520
27	54	81	108	135	162	189	216	243	270	297	324	351	378	405	432	459	586	513	540
28	56	84	112	140	168	196	224	252	280	308	336	364	492	420	448	476	504	532	560
29	58	87	116	145	174	203	232	261	290	319	348	377	406	435	464	493	522	551	580
30	60	90	120	150	180	210	240	270	300	330	360	390	420	450	480	510	540	570	600
31	62	93	124	155	186	217	248	279	310	341	372	403	434	465	496	527	558	589	620
32	64	96	128	160	192	224	256	288	320	352	384	416	448	480	512	544	576	608	640
33	66	99	132	165	198	231	264	297	330	363	396	429	462	495	528	561	594	627	660
34	68	102	136	170	204	238	272	306	340	374	408	442	476	510	544	578	612	646	680
35	70	105	140	175	210	245	280	315	350	385	420	455	490	525	560	595	630	665	700

Tablica obliczenia obwodu koła i objętości przy średnicy od 1—105.

Średnica	Obwód	Objętości	Średnica	Obwód	Objętości	Średnica	Obwód	Objętości
1	3·1416	0·78540	36	113·10	1017·88	71	223·05	3959·19
2	6·2832	3·14159	37	116·24	1075·21	72	226·19	4071·50
3	9·4248	7·06858	38	119·38	1134·11	73	229·34	4185·39
3	12·566	12·5664	39	122·52	1194·59	74	232·48	4300·84
5	15·708	19·6350	40	125·66	1256·64	75	235·62	4417·86
6	18·850	28·2743	41	128·81	1320·25	76	238·76	4536·46
7	21·991	38·4845	42	131·95	1385·44	77	241·90	4656·63
8	25·133	50·2655	43	135·09	1452·20	78	245·04	4778·36
9	28·274	63·6173	44	138·23	1520·53	79	248·19	4901·67
10	31·416	78·5398	45	141·37	1590·43	80	251·33	5026·55
11	34·558	95·0332	46	144·51	1661·90	81	254·47	5153·00
12	37·699	113·097	47	147·65	1734·94	82	257·61	5281·02
13	40·841	132·732	48	150·80	1809·56	83	260·75	5410·61
14	43·982	153·938	49	153·94	1885·74	84	263·89	5541·77
15	47·124	176·715	50	157·08	1963·50	85	267·04	5674·50
16	50·265	201·062	51	160·22	2042·82	86	270·18	5808·80
17	53·407	226·980	52	163·36	2123·72	87	273·32	5944·68

18	56·549	254·469	53	166·50	2206·18	88	276·46	6082·12
19	59·690	283·529	54	169·65	2290·22	89	279·60	6211·14
20	6[illegible]·832	314·159	55	172·79	2375·83	90	282·74	6361·73
21	65·973	346·360	56	175·93	2463·01	91	285·88	6503·88
22	69·115	380·133	57	179·07	2551·76	92	289·03	6647·61
23	72·257	415·476	58	182·21	2642·08	93	292·17	6792·91
24	75·398	452·389	59	185·35	2733·97	94	295·31	6939·78
24	78·540	490·874	60	188·50	2827·43	95	298·45	7088·22
26	81·681	530·929	61	191·64	2922·47	96	301·59	7238·23
27	84·823	572·555	62	194·78	3019·07	97	304·73	7389·81
28	87·965	615·752	63	197·92	3117·25	98	307·88	7542·96
29	91·106	660·520	64	201·06	3216·99	99	311·02	7697·69
30	94·248	70[illegible]·858	65	204·20	3318·31	100	314·16	7853·98
31	97·389	754·768	66	207·35	3421·19	101	317·30	8011·85
32	100·53	804·248	67	210·49	3525·65	102	320·44	8171·28
33	103·67	855·299	68	213·63	3631·68	103	323·57	8332·29
34	106·81	907·920	69	216·77	3739·28	104	326·78	8494·87
35	109·96	962·113	70	219·91	3848·45	105	329·87	8659·01

Przykład: Pytanie: Koło rozpędowe ma 2·3 m średnicy. Jakim jest obwód tego koła?
Odpowiedź: Koło o 23 m średnicy ma według powyższej tabeli obwód wynoszący 72·257 m — a więc koło o średnicy 2·3 m, t. j. 10 razy mniejszej, będzie mieć 10-tą część obwodu, t. j. 7·2257 m.

Podatek osobisto-dochodowy.

Podatek osobisto-dochodowy wynosi rocznie przy dochodzie:

Stopień	od więcej niż	do włącznie	Podatek	
	koron		K	h
1	1200	1250	7	20
2	1250	1300	8	—
3	1300	1350	8	80
4	1350	1400	9	60
5	1400	1500	10	80
6	1500	1600	12	—
7	1600	1700	13	60
8	1700	1800	15	20
9	1800	1900	16	80
10	1900	2000	18	40
11	2000	2200	20	—
12	2200	2400	24	—
13	2400	2600	28	—
14	2600	2800	32	—
15	2800	3000	36	—
16	3000	3200	40	—
17	3200	3400	44	—
18	3400	3600	48	—
19	3600	3800	54	—
20	3800	4000	60	—
21	4000	4400	68	—
22	4400	4800	78	—
23	4800	5200	88	—
24	5200	5600	98	—
25	5600	6000	110	—
26	6000	6600	124	—
27	6600	7200	142	—
28	7200	7800	160	—

Rachunki robotnicze.

Prenumerujcie
i czytajcie tylko pisma i wydawnictwa
partyjne!

RACHUNKI ROBOTNICZE

W tygodniu	Byłem bez roboty		Pracowałem dni	Otrzymałem płacy		Ogólna suma wydatków wynosiła	
	z powodu choroby	z powodu braku pracy					
	d n i			K	h	K	h
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
13							
1 kwart.							

Wydatki gospodarskie rozdzielają się na											
Mieszkanie		Pożywienie		Ubranie, bielizna, pranie		Światło i opał		Składki, zabawa itd.		Inne wydatki	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h

RACHUNKI ROBOTNICZE

W tygodniu	Byłem bez roboty z powodu choroby (dni)	Byłem bez roboty z powodu braku pracy (dni)	Pracowałem dni	Otrzymałem płacy K	Otrzymałem płacy h	Ogólna suma wydatków wynosiła K	Ogólna suma wydatków wynosiła h
14							
15							
16							
17							
18							
19							
20							
21							
22							
23							
24							
25							
26							
2 kwart.							
1 kwart.							
1 półr.							

Wydatki gospodarskie rozdzielają się na

Mieszkanie K	Mieszkanie h	Pożywienie K	Pożywienie h	Ubranie, bielizna, pranie K	Ubranie, bielizna, pranie h	Światło i opał K	Światło i opał h	Składki, zabawa itd. K	Składki, zabawa itd. h	Inne wydatki K	Inne wydatki h

RACHUNKI ROBOTNICZE

W tygodniu	Byłem bez roboty z powodu choroby	Byłem bez roboty z powodu braku pracy	Pracowałem dni	Otrzymałem płacy K	Otrzymałem płacy h	Ogólna suma wydatków wynosiła K	Ogólna suma wydatków wynosiła h
	d n i						
27							
28							
29							
30							
31							
32							
33							
34							
35							
36							
37							
38							
39							
3 kwart.							
1 półr.							
1—3 kw.							

Wydatki gospodarskie rozdzielają się na											
Mieszkanie		Pożywienie		Ubranie, bielizna, pranie		Światło i opał		Składki, zabawa itd.		Inne wydatki	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h

RACHUNKI ROBOTNICZE

W tygodniu	Byłem bez roboty		Pracowałem dni	Otrzymałem płacy		Ogólna suma wydatków wynosiła	
	z powodu choroby	z powodu braku pracy					
	dni			K	h	K	h
40							
41							
42							
43							
44							
45							
46							
47							
48							
49							
50							
51							
52							
4. kwart							
1—3 kw.							
W r 1908							

Wydatki gospodarskie rozdzielają się na											
Mieszkanie		Pożywienie		Ubranie, bielizna, pranie		Światło i opał		Składki, zabawa itd.		Inne wydatki	
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h

SKALE STEMPLOWE.

SKALA I.

Na weksle, asygnaty pieniężne, dokumenta kupieckie

powyżej koron	do koron	Należytość K	h
—	150	—	10
150	300	—	20
300	600	—	40
600	900	—	60
900	1200	—	80
1200	1500	1	—
1500	1800	1	20
1800	2100	1	40
2100	2400	1	60
2400	2700	1	80
2700	3000	2	—
3000	6000	4	—
5000	9000	6	—
9000	12000	8	—
12000	15000	10	—
15000	18000	12	—
28000	21000	14	—
11000	24000	16	—
24000	27000	18	—

Od każdych dalszych 3000 K opłaca się o 2 K więcej, przyczem resztę, nie wynoszącą 3000 K, za pełne 3000 K liczyć należy.

(Ustawa z 8 marca 1876 r. L. 26 Dz. u. p.).

SKALA II.

Na kwity, dokumenta prawne, które skali I. i III. nie podlegają

powyżej koron	do koron	Należytość K	h
—	40	—	14
40	80	—	26
80	120	—	38
120	200	—	64
200	400	1	26
400	600	1	88
600	800	2	50
800	1600	5	—
1600	2400	7	50
2400	3200	10	—
3200	4000	12	50
4000	4800	15	—
4800	6400	20	—
6400	8000	25	—
8000	9600	30	—
9600	11200	35	—
11200	12800	40	—
12800	14400	45	—
14400	16000	50	—

Od każdych dalszych 800 K opłaca się o 2 K 50 h. więcej, przyczem resztę, nie wynoszącą 800 K za pełne 800 K uważać należy.

(Ustawa z 13 grudnia 1862 r. L. 89 Dz. u. p.).

SKALA III.

Na ugody służbowe, kontrakty kupna lub zamiany

powyżej koron	do koron	Należytość K	h
—	20	—	14
20	40	—	26
40	60	—	38
60	100	—	64
100	200	1	26
200	300	1	88
300	400	2	50
400	800	5	—
800	1200	7	50
1200	1600	10	—
1600	2000	12	50
2000	2400	15	—
2400	3200	20	—
3200	4000	25	—
4000	4800	30	—
4800	5600	35	—
5600	6400	40	—
6400	7200	45	—
7200	8000	50	—

Od każdych dalszych 400 K opłaca się o 2 K 50 h więcej, przyczem resztę, nie wynoszącą 400 K, za pełne 400 K uważać należy.

(Ustawa z 13 grudnia 1862 r. L. 89 Dz. u. p.).

Dzienniczek na r. 1908.

Kto prenumeruje
pisma wrogów ludu roboczego, jest swoim
własnym i swych braci wrogiem.

STYCZEŃ

1. Środa.

2. Czwartek.

3. Piątek.

4. Sobota.

STYCZEŃ

5. Niedziela.

---

6. Poniedziałek.

---

7. Wtorek.

---

8. Środa.

9. Czwartek.

10. Piątek.

11. Sobota.

12. Niedziela.

STYCZEŃ

13. Poniedziałek.

---

14. Wtorek.

---

15. Środa.

---

16. Czwartek.

17. Piątek.

18. Sobota.

19. Niedziela.

20. Poniedziałek.

21. Wtorek.

22. Środa.

23. Czwartek.

24. Piątek.

25. Sobota.

26. Niedziela.

27. Poniedziałek.

28. Wtorek.

29. Środa.

30. Czwartek.

31. Piątek.

LUTY

1. Sobota.

2. Niedziela.

3. Poniedziałek.

4. Wtorek.

5. Środa.

6. Czwartek.

7. Piątek.

8. Sobota.

9. Niedziela.

10. Poniedziałek.

11. Wtorek.

12. Środa.

LUTY

13. Czwartek.

---

14. Piątek.

---

15. Sobota.

---

16. Niedziela.

17. Poniedziałek.

18. Wtorek.

19. Środa.

20. Czwartek.

21. Piątek.

22. Sobota.

23. Niedziela.

24. Poniedziałek.

25. Wtorek.

26. Środa.

27. Czwartek.

28. Piątek.

29. Sobota.

MARZEC

1. Niedziela.

2. Poniedziałek.

3. Wtorek.

4. Środa.

5. Czwartek.

6. Piątek.

7. Sobota.

8. Niedziela.

9. Poniedziałek.

10. Wtorek.

11. Środa.

12. Czwartek.

13. Piątek.

14. Sobota.

15. Niedziela.

16. Poniedziałek.

MARZEC

17. Wtorek.

18. Środa.

19. Czwartek.

20. Piątek.

MARZEC

21. Sobota.

22. Niedziela.

23. Poniedziałek.

24. Wtorek.

MARZEC

25. Środa.

26. Czwartek.

27. Piątek.

28. Sobota.

MARZEC

29. Niedziela.

---

30. Poniedziałek.

---

31. Wtorek.

KWIECIEŃ

1. Środa.

---

2. Czwartek.

---

3. Piątek.

---

4. Sobota.

KWIECIEŃ

5. Niedziela.

---

6. Poniedziałek.

---

7. Wtorek.

---

8. Środa.

KWIECIEŃ

9. Czwartek.

10. Piątek.

11. Sobota.

12. Niedziela.

KWIECIEŃ

13. Poniedziałek.

14. Wtorek.

15. Środa.

16. Czwartek.

17. Piątek.

18. Sobota.

19. Niedziela.

20. Poniedziałek.

KWIECIEŃ

21. Wtorek.

---

22. Środa.

---

23. Czwartek.

---

24 Piątek.

25. Sobota.

---

26. Niedziela.

---

27. Poniedziałek.

---

28. Wtorek.

29. Środa.

30. Czwartek.

MAJ

1. Piątek.

---

2. Sobota.

---

3. Niedziela.

---

4. Poniedziałek.

MAJ

5. Wtorek.

6. Środa.

7. Czwartek.

8. Piątek.

9. Sobota.

10. Niedziela.

11. Poniedziałek.

12. Wtorek.

MAJ

13. Środa.

14. Czwartek.

15. Piątek.

16. Sobota.

MAJ

17. Niedziela.

18. Poniedziałek.

19. Wtorek.

20. Środa.

21. Czwartek.

22. Piątek.

23. Sobota.

24. Niedziela.

MAJ

25. Poniedziałek.

26. Wtorek.

27. Środa.

28. Czwartek.

MAJ

29. Piątek.

30. Sobota.

31. Niedziela.

CZERWIEC

1. Poniedziałek.

2. Wtorek.

3. Środa.

4. Czwartek.

CZERWIEC

5. Piątek.

---

6. Sobota.

---

7. Niedziela.

---

8. Poniedziałek.

CZERWIEC

9. Wtorek.

10. Środa.

11. Czwartek.

12. Piątek.

13. Sobota.

14. Niedziela.

15. Poniedziałek.

16. Wtorek.

CZERWIEC

17. Środa.

18. Czwartek.

19. Piątek.

20. Sobota.

21. Niedziela.

---

22. Poniedziałek.

---

23. Wtorek.

---

24. Środa.

CZERWIEC

25. Czwartek.

26. Piątek.

27. Sobota.

28. Niedziela.

CZERWIEC

29. Poniedziałek.

---

30. Wtorek.

LIPIEC

1. Środa.

2. Czwartek.

3. Piątek.

4. Sobota.

LIPIEC

5. Niedziela.

---

6. Poniedziałek.

---

7. Wtorek.

---

8. Środa.

LIPIEC

9. Czwartek.

10. Piątek.

11. Sobota.

12. Niedziela.

LIPIEC

13. Poniedziałek.

14. Wtorek.

15. Środa.

16. Czwartek.

17. Piątek.

18. Sobota.

19. Niedziela.

20. Poniedziałek.

LIPIEC

21. Wtorek.

---

22. Środa.

---

23. Czwartek.

---

24. Piątek.

25. Sobota.

26. Niedziela.

27. Poniedziałek.

28. Wtorek.

LIPIEC

29. Środa.

30. Czwartek.

31. Piątek.

SIERPIEŃ

1. Sobota.

2. Niedziela.

3. Poniedziałek.

4. Wtorek.

5. Środa.

6. Czwartek.

7. Piątek.

8. Sobota.

SIERPIEŃ

9. Niedziela.

---

10. Poniedziałek.

---

11. Wtorek.

---

12. Środa.

13. Czwartek.

---

14. Piątek.

---

15. Sobota.

---

16. Niedziela.

SIERPIEŃ

17. Poniedziałek.

18. Wtorek.

19. Środa.

20. Czwartek.

21. Piątek.

22. Sobota.

23. Niedziela.

24. Poniedziałek.

25. Wtorek.

26. Środa.

27. Czwartek.

28. Piątek.

29. Sobota.

30. Niedziela.

31. Poniedziałek.

WRZESIEN

1. Wtorek.

---

2. Środa.

---

3. Czwartek.

---

4. Piątek.

WRZESIEŃ

5. Sobota.

6. Niedziela.

7. Poniedziałek.

8. Wtorek.

WRZESIEŃ

9. Środa.

10. Czwartek.

11. Piątek.

12. Sobota.

WRZESIEŃ

13. Niedziela.

14. Poniedziałek.

15. Wtorek.

16. Środa.

WRZESIEŃ

17. Czwartek.

18. Piątek.

19. Sobota.

20. Niedziela.

WRZESIEŃ

21. Poniedziałek.

22. Wtorek.

23. Środa.

24. Czwartek.

WRZESIEŃ

25. Piątek.

26. Sobota.

27. Niedziela.

28. Poniedziałek.

WRZESIEN

29. Wtorek.

---

30. Środa.

PAŹDZIERNIK

1. Czwartek.

---

2. Piątek.

---

3. Sobota.

---

4. Niedziela.

PAŹDZIERNIK

5. Poniedziałek.

6. Wtorek.

7. Środa.

8. Czwartek.

PAŹDZIERNIK

9. Piątek.

---

10. Sobota.

---

11. Niedziela.

---

12. Poniedziałek.

PAŹDZIERNIK

13. Wtorek.

14. Środa.

15. Czwartek.

16. Piątek.

PAŹDZIERNIK

17. Sobota.

18. Niedziela.

19. Poniedziałek.

20. Wtorek.

PAŹDZIERNIK

21. Środa.

22. Czwartek.

23. Piątek.

24. Sobota.

PAŹDZIERNIK

25. Niedziela.

---

26. Poniedziałek.

---

27. Wtorek.

---

28. Środa.

PAŹDZIERNIK

29. Czwartek.

30. Piątek.

31. Sobota.

LISTOPAD

1. Niedziela.

---

2. Poniedziałek.

---

3. Wtorek.

---

4. Środa.

LISTOPAD

5. Czwartek.

---

6. Piątek.

---

7. Sobota.

---

8. Niedziela.

LISTOPAD

9. Poniedziałek.

10. Wtorek.

11. Środa.

12. Czwartek.

LISTOPAD

13. Piątek.

---

14. Sobota.

---

15. Niedziela.

---

16. Poniedziałek.

LISTOPAD

17. Wtorek.

---

18. Środa.

---

19. Czwartek.

---

20. Piątek.

21. Sobota.

22. Niedziela.

23. Poniedziałek.

24. Wtorek.

LISTOPAD

25. Środa.

26. Czwartek.

27. Piątek.

28. Sobota.

29. Niedziela.

30. Poniedziałek.

GRUDZIEŃ

1. Wtorek.

---

2. Środa.

---

3. Czwartek.

---

4. Piątek.

5. Sobota.

6. Niedziela.

7. Poniedziałek.

8. Wtorek.

GRUDZIEŃ

9. Środa.

10. Czwartek.

11. Piątek.

12. Sobota.

GRUDZIEŃ

13. Niedziela.

14. Poniedziałek.

15. Wtorek.

16. Środa.

17. Czwartek.

18. Piątek.

19. Sobota.

20. Niedziela.

GRUDZIEŃ

21. Poniedziałek.

22. Wtorek.

23. Środa.

24. Czwartek.

25. Piątek.

26. Sobota.

27. Niedziela.

28. Poniedziałek.

29. Wtorek.

30. Środa.

31. Czwartek.

SPIS RZECZY:

SPIS OGŁOSZEŃ:

W kalendarium:

ALLEIN ECHTER
ELSA
FELLER's wohlriechender
PFLANZEN-ESSENZEN
FLUID
mit der Marke „Elsa"

łych lub 24 podwójnych flaszek 16 Koron franko. Chcemy Wam tu także powiedzieć, że tysiące ludzi używa przeciw boleściom: żołądkowym, kurczom, brakowi apetytu, zgadze, gnieceniu żołądka, skłonności do wymiotów, odbijaniu się gazów, wzdęciom, obstrukcyi, niestrawności i przeciw wszelkim nerwowym i febrycznym przypadłościom — Fellera przeczyszczających pigułek rabarbarowych z marką „Elsa-Pillen" — z najlepszym skutkiem. — 6 pudełek 4 Korony franko, a 12 pudełek 7 Koron 60 halerzy. Należy się jednak strzedz przed naśladownictwami i adresować wyraźnie:

E. V. Feller, aptekarz nadworny w Stubicy Nr. 560 (Kroatien).

Należy się wystrzegać naśladownictwa i bezwartościowych rozczynów ziół, jedynie Fellera Fluid jest prawdziwy i dobry, czego dowodem przeszło 100.000 listów uznania.